

รายงานการวิจัย

การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing)

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

(The Development of English Vocabulary Ability by Using Drawing: Case Study Grade
4th Students “Piboonbumpen” Demonstration School, Burapha University)

จำสืบเอกกรกฎ กิตติภูมิภักดี

โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ”

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

พ.ศ. 2564

กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา สำเร็จได้ด้วยดีโดยความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อให้งานวิจัยสมบูรณ์

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ที่ให้การสนับสนุนและขอขอบคุณนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ทุกคน รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนทุกท่านที่สนับสนุนและยินยอมให้นักเรียนเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ อีกทั้งยังต้องขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการเก็บข้อมูลและให้ความช่วยเหลือด้านงานเอกสารต่าง ๆ

สุดท้ายนี้สิ่งใดที่เป็นคุณค่าและประโยชน์จากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับบุญคุณบิดา มารดาซึ่งเป็นที่เคารพรักยิ่งต่อไป

กรกฎ กิตติภูมิภักดี
มิถุนายน พ.ศ. 2566

บทคัดย่อภาษาไทย

กรกฎ กิตติภูมิภักดี: การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา. กรกฎ กิตติภูมิภักดี; โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา, ปี พ.ศ. 2566

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1/2564 โดยนักเรียนทั้งหมดจำนวน 138 คน ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการวิจัยมาจากนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 5 ห้อง ทำแบบทดสอบที่เป็นคำศัพท์ภาษาอังกฤษมาจากหนังสือ Family and Friends 4 (2nd edition) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เพื่อแบ่งกลุ่มใช้สำหรับการเปรียบเทียบผลคะแนนตามประเภทของนักเรียนและนักเรียนทั้งหมดได้รับการสอนในรูปแบบเดียวกันและทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนที่เป็นข้อสอบชุดเดียวกันจำนวน 4 บท สถิติที่ใช้ในการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแต่ละกลุ่มและคะแนนสอบก่อนและหลังเรียน คือ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติน้อยกว่า 0.05 (p -value < 0.05)

ผลการวิจัย พบว่า

1. คะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 1 มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 35.21 (0.890) นักเรียนกลุ่มที่ 2 มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 36.04 (0.390) คะแนน เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ 1 เท่ากับ 0.83 (0.863) คะแนน ($p = 0.3350$)

2. คะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 1 มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 37.06 (0.374) นักเรียนกลุ่มที่ 2 มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 37.90 (0.236) คะแนน เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 2 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ 1 เท่ากับ 0.84 (0.470) คะแนน ($p = 0.0748$)

3. เปรียบเทียบคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนของนักเรียนกลุ่มที่ 2 มีคะแนนหลังเรียนมากกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05) โดยคะแนนเฉลี่ยผลต่างของคะแนนรวมทั้ง 4 บท มีคะแนนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 1.85 (0.460) คะแนน ($p < 0.001$)

Abstract

KORAKOD KITTIBHUMIBHAKDII: THE DEVELOPMENT OF ENGLISH VOCABULARY ABILITY BY USING DRAWING: CASE STUDY GRADE 4th STUDENTS “PIBOONBUMPEN” DEMONSTRATION SCHOOL, BURAPHA UNIVERSITY) Korakod Kittibhumibhakdi, Demonstration School “Pibulbampen” Burapha University, Year 2023

The objectives of this research were 1) to develop English vocabulary memorization skills of Prathom Suksa 4 students by using the drawing techniques, 2) to compare the English vocabulary memorization skills of Prathomsuksa 4 students before and after using the drawing technique in semester 1/2021. A total of 138 students who voluntarily participated in the study came from five classes of students taking a vocabulary test English language from the book Family and Friends 4 (2nd edition), Grade 4, to divide groups used for comparison of student scores and all students were taught in the same way and took the same set of pre-test and post-test for four chapters, using the t-statistics to test the difference in mean scores for each group test at the level of statistical significance at 0.05 (p -value < 0.05).

The results of this study were as follows:

1. The scores from the pre-tests of the two groups of students showed that Group 1 students had an average total score of 35.21 (0.890), and Group 2 students had an average total score of 36.04 (0.390), indicating that the Group 2 students had an average higher than Group 1, 0.83 (0.863), $p = 0.3350$.

2. The scores from the post-tests of both groups of students showed that Group 1 students had an average total score of 37.06 (0.374), Group 2 students had an average total score of 37.90 (0.236), indicating that Group 2 students had an average higher than Group 1, 0.84 (0.470), $p = 0.0748$.

3. The comparison of test scores before and after the study found that the scores of Group 2 students were significantly higher after the test than before (p -value < 0.05). The mean score difference between all four chapters was higher than the pre-test, equal to 1.85 (0.460), $p < 0.001$.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ซ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
สมมติฐานของการวิจัย.....	2
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	2
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ.....	5
ความสำคัญของภาษาอังกฤษในปัจจุบัน.....	15
แนวคิดและหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	19
แนวโน้มในบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษในด้านการศึกษา.....	23
พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ.....	24
เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กประถม.....	26
การจดจำ.....	27
ทักษะแห่งการเรียนรู้.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	44
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	44
การสร้างและหาคคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	45
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
	การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย..... 46
	จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์..... 48
4	ผลการศึกษา..... 49
	ข้อมูลทั่วไป..... 49
	ข้อมูลการทำแบบทดสอบ..... 49
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 52
	สรุปผลการวิจัย..... 52
	อภิปรายผล..... 53
	ข้อเสนอแนะ..... 53
	บรรณานุกรม..... 55
	ภาคผนวก..... 58
	ภาคผนวก ก..... 59
	ภาคผนวก ข..... 65
	ประวัติย่อของผู้วิจัย..... 77

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	กระบวนการและคำศัพท์ที่ใช้ในกระบวนการพุทธิปัญญาของบลูมแบบดั้งเดิม และแบบปรับปรุงใหม่.....	31
2	ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้.....	45
3	แสดงผลคะแนนการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาก่อน และหลังเรียน.....	49
4	เปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนระหว่างกลุ่ม.....	50
5	เปรียบเทียบคะแนนสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่ม.....	50
6	เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างบท.....	51

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	4
2	Cognitive Domain.....	30
3	Affective Domain.....	33
4	Psychomotor Domain.....	34
5	ตัวอย่างภาพที่เกิดจากการสอนโดยวิธีการ Show & Sketch.....	36
6	ปิรามิดแห่งการเรียนรู้.....	38

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

ปัจจุบันการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญทั้งในด้านการดำรงชีวิต การทำงานและการเรียน การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากของมนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้ สำหรับสังคมไทยพบว่าเริ่มนำภาษาต่าง ๆ มาใช้เพื่อการสื่อสารเพิ่มมากขึ้น เช่น ภาษาอังกฤษ จีน ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น เป็นต้น ซึ่งภาษาเหล่านี้ล้วนมีบทบาทสำคัญต่อการสื่อสารของคนในสังคมโดยเฉพาะด้านการสื่อสารเพื่อธุรกิจ หรือแม้กระทั่งเพื่อการทำงาน ยกตัวอย่างเช่น ในการรับพนักงานในตำแหน่งเดียวกันจะต้องพิจารณาคะแนนด้านภาษาควบคู่กับการรับเข้าทำงาน หากผู้ที่สมัครเข้าทำงานนั้น ๆ มีคะแนนด้านภาษาที่สูงกว่า จะรับเข้าพิจารณาเป็นพิเศษ จากข้อมูลเบื้องต้นจะเห็นได้ว่าความสามารถด้านภาษาถือเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหลักที่มีการใช้เพื่อสื่อสารและคนส่วนใหญ่มีความเข้าใจในภาษาอังกฤษทั่วโลก ได้มีการสำรวจความสามารถด้านภาษาอังกฤษของคนไทยพบว่าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นการพูด อ่าน และเขียน เด็กไทยและคนไทยโดยเฉลี่ยจะได้คะแนนต่ำอยู่ในอันดับที่ 53 ในจำนวน 80 ประเทศทั่วโลกที่ภาษาอังกฤษไม่ใช่ภาษาแม่ในชีวิตประจำวันและเป็นอันดับที่ 15 จาก 20 ประเทศในเอเชีย (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 2561) ซึ่งบางประเทศในกลุ่มอาเซียนที่พบว่า มีการพัฒนาด้านภาษาอย่างต่อเนื่อง เช่น ลาว พม่า กัมพูชา และเวียดนาม โดยการปลูกฝังให้เด็กมีการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในชีวิตประจำวันและในห้องเรียนทั้งด้านการพูด การอ่าน และการเขียน สำหรับเด็กไทยนั้นยังพบปัญหาในด้านการใช้ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะการจำคำศัพท์ มีนักเรียนไทยจำนวนมากที่มีปัญหาในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ไม่เข้าใจความหมาย เพราะวลีคำศัพท์ในสมองยังน้อยและหลายครั้งที่นักเรียนเรียนภาษาอังกฤษพบคำศัพท์ยาก ๆ เกิดความท้อแท้ จนกลายเป็นปัญหาในการเรียนรู้คำศัพท์ที่จะนำไปใช้ในการฝึกฝนทักษะต่าง ๆ (ปิยนุช อุดมเกียรติสกุล, 2559) นอกจากนี้การจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญที่ทำให้นักเรียนสามารถเข้าใจโครงสร้างของประโยคในการสื่อสารเนื่องจากการสื่อสารที่ผิดพลาดนั้นก็ยังสื่อสารได้ แต่หากไม่เข้าใจความหมายของคำศัพท์จะไม่สามารถสื่อสารได้เลยและยังทำให้เกิดความคาดเคลื่อนของสิ่งที่ต้องการจะสื่อความหมายอีกด้วย (ปัญญาลักษณ์ ถวาย, 2560) และ การใช้คำศัพท์ในการสื่อสารยังถือว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสูงต่อการสนทนาหากนักเรียนมีความรู้ และสามารถจำคำศัพท์ต่าง ๆ ได้จะทำให้มีความกล้าในการที่จะพูดหรือแสดงออกด้านภาษาอังกฤษมากขึ้น ซึ่งแนวทางในการฝึกท่องจำคำศัพท์นั้นมีด้วยกันหลายวิธี เช่น การร้องเพลง การเล่นเกมทายภาพ การเล่าเรื่อง เนื้อหาในหนังสือนิยายต่าง ๆ รวมไปถึงการวาดภาพที่เกี่ยวข้องกับคำศัพท์ การวาดภาพสามารถช่วยนักเรียนให้มีการจดจำได้ดีขึ้น โดยได้มีการศึกษาในชั้นเรียนวิชาภาษาอังกฤษที่ผ่านมา

โดยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดฝึกวาดภาพและระบายสีในชั้นเรียนและวัดผล พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการประเมินผลแบบฝึกทักษะสำหรับผู้มีประสบการณ์ผลสรุปอยู่ในระดับมาก (ลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร, 2562) และจากการสอนภาษาอังกฤษระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผ่านมาพบว่า มีนักเรียนบางส่วนยังขาดทักษะการจดจำความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษและมีความจำเป็นที่ต้องได้รับการช่วยเหลือและเพิ่มเติมให้เกิดการพัฒนาทักษะการจดจำความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนและเพื่อให้นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะอ่านและจดจำความหมายคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้อย่างเต็มศักยภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เนื่องจากเป็นเด็กกลุ่มที่กำลังมีความอยากรู้อยากเห็นชอบจดจำสิ่งต่าง ๆ รอบตัวและชอบตั้งคำถาม การฝึกทักษะในการจำคำศัพท์ด้วยการวาดภาพจึงเป็นวิธีการที่เหมาะสมให้นักเรียนมีทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษได้มากขึ้นไม่ใช่เป็นการท่องจำเพียงอย่างเดียว เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

สมมติฐานงานวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษดีขึ้นโดยมีคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน เมื่อผ่านการเรียนด้วยเทคนิคการจำคำศัพท์ด้วยการวาดภาพ และนักเรียนมีทักษะการจำคำศัพท์ด้วยการวาดภาพของกลุ่มนักเรียนที่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

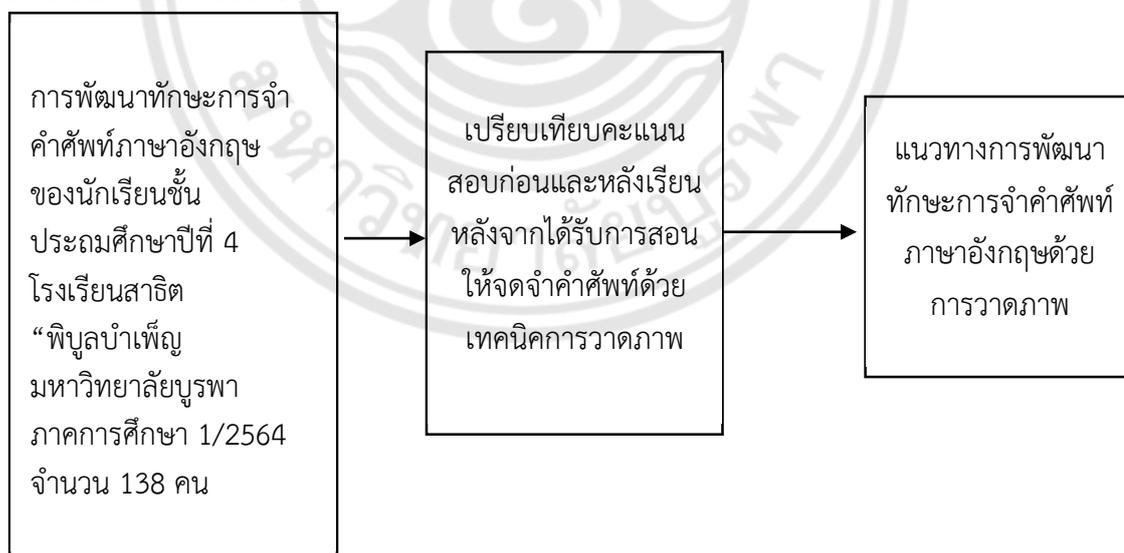
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนมีทักษะด้านการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งจากชั้นเรียนและจากชีวิตประจำวันได้
2. ครูผู้สอนสามารถใช้เทคนิควิธีการวาดภาพในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษมาใช้เป็นรูปแบบของแผนการเรียนการสอนในสาระวิชาเพื่อพัฒนาหลักสูตรได้
3. ครูผู้สอนสามารถนำวิธีการจำคำศัพท์ด้วยเทคนิคการวาดภาพปรับใช้ในกลุ่มเด็กที่มีระดับการเรียนรู้ที่แตกต่างกันได้

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ
  - 1.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สังกัดโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” จำนวน 138 คน
  - 1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สังกัดโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ประกอบด้วย
    - กลุ่มที่ 1 นักเรียนที่มีคะแนนสอบวัดความรู้แบ่งกลุ่มอาสาสมัคร คะแนนน้อยกว่า 5 คะแนน เต็ม 12 คะแนน (0-4 คะแนน)
    - กลุ่มที่ 2 นักเรียนที่มีคะแนนสอบวัดความรู้แบ่งกลุ่มอาสาสมัครคะแนนตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป คะแนนเต็ม 12 คะแนน (5-12)
2. ตัวแปรในการวิจัย
  - 2.1 ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการฝึกทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพ
  - 2.2 ตัวแปรตาม คือ คะแนนสอบก่อนและหลังเรียนจากการจำคำศัพท์ด้วยเทคนิคการวาดภาพ
3. พื้นที่ศึกษา โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี

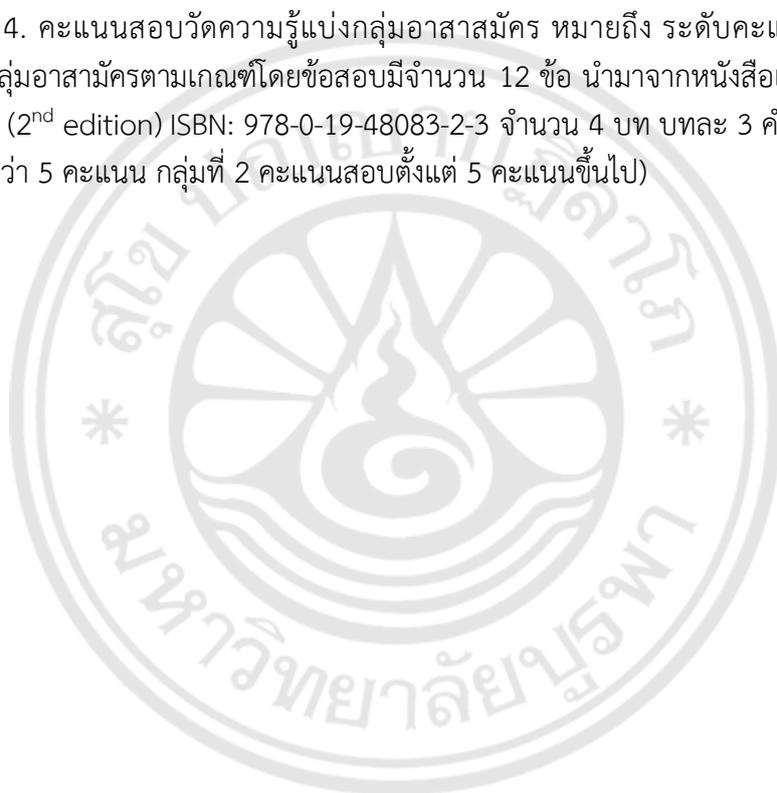
กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นียมคัพทเฉพาะ

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หมายถึง นักเรียนสังกัดโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ที่กำลังศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคการเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564
2. ทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง ความสามารถในการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ที่ผ่านการสอนด้วยเทคนิคการวาดภาพ
3. คำศัพท์ภาษาอังกฤษ หมายถึง ชุดคำศัพท์ที่จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการเรียนการสอนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 นำมาจากหนังสือเรียน "Family and Friends 4 (2nd edition) ISBN: 978-0-19-48083-2-3 จำนวน 4 บท
4. คะแนนสอบวัดความรู้แบ่งกลุ่มอาสาสมัคร หมายถึง ระดับคะแนนสอบวัดความรู้ก่อนแบ่งกลุ่มอาสาสมัครตามเกณฑ์โดยข้อสอบมีจำนวน 12 ข้อ นำมาจากหนังสือเรียน "Family and Friends 4 (2nd edition) ISBN: 978-0-19-48083-2-3 จำนวน 4 บท บทละ 3 คำ (กลุ่มที่ 1 คะแนนสอบน้อยกว่า 5 คะแนน กลุ่มที่ 2 คะแนนสอบตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นพื้นฐานสำหรับการดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็นหัวข้อที่ได้ศึกษาดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ
2. ความสำคัญของภาษาอังกฤษในปัจจุบัน
3. แนวคิดและหลักการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
4. แนวโน้มในบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษในด้านการศึกษา
5. พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ
6. เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กประถม
7. การจดจำ
8. ทักษะแห่งการเรียนรู้
9. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษ

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษกระทรวงศึกษาธิการ (2551 ก, หน้า 4-7) คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยให้มีผลบังคับใช้ในโรงเรียนทั่วไปตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 และมีผลบังคับใช้ครบทุกระดับชั้นในปีการศึกษา 2555 เนื่องจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ศึกษาวิจัย ทบทวน การใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 พบว่า ยังมีจุดบกพร่องอยู่บางประการ เช่น กระบวนการนำหลักสูตรสู่การปฏิบัติและผลผลิตที่เกิดจากการใช้หลักสูตร ซึ่งหมายถึงคุณภาพของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ทักษะ กระบวนการคิด รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ประกอบกับความเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการต่าง ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทำให้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานฉบับเดิมไม่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงเป็นที่มาของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.1 วิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกายความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษา

ต่อ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ

1.2 หลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

1.2.1 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพของชาติ มีจุดหมายและมาตรฐานการเรียนรู้ เป็นเป้าหมายสำหรับพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความรู้ ทักษะ เจตคติและคุณธรรม บนพื้นฐานของความเป็นไทยควบคู่กับความเป็นสากล

1.2.2 เป็นหลักสูตรการศึกษาเพื่อปวงชนที่ประชาชนทุกคนมีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างเสมอภาคและมีคุณภาพ

1.2.3 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่สนองการกระจายอำนาจให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น

1.2.4 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่มีโครงสร้างยืดหยุ่นทั้งด้านสาระการเรียนรู้ เวลา และการจัดการเรียนรู้

1.2.5 เป็นหลักสูตรการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.2.6 เป็นหลักสูตรการศึกษาสำหรับการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย สามารถเทียบโอนผลการเรียนรู้และประสบการณ์

1.3 จุดหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ จึงกำหนดเป็นจุดหมายเพื่อให้เกิดกับผู้เรียนเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

1.3.1 มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ เห็นคุณค่าของตนเอง มีวินัย และปฏิบัติตามตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่ตนนับถือ ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

1.3.2 มีความรู้อันเป็นสากลและมีความสามารถในการสื่อสาร การคิด การแก้ปัญหา การใช้เทคโนโลยีและทักษะชีวิต

1.3.3 มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มีสุขนิสัยและรักการออกกำลังกาย

1.3.4 มีความรักชาติ มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในวิถีชีวิตและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

1.3.5 มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย การอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม มีจิตสาธารณะที่มุ่งทำประโยชน์และสร้างสิ่งที่ดีงามในสังคมและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

1.4 สมรรถนะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ดังนี้

1.4.1 ความสามารถในการสื่อสาร เป็นความสามารถในการรับและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษาถ่ายทอดความคิด ความรู้ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเอง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและประสบการณ์อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งการเจรจาต่อรองเพื่อขจัดและลดปัญหาความขัดแย้งต่าง ๆ การเลือกรับหรือไม่รับข้อมูล

ข่าวสารด้วยหลักเหตุผลความถูกต้อง ตลอดจนการเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

1.4.2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

1.4.3 ความสามารถในการแก้ปัญหา เป็นความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรมและข้อมูลสารสนเทศ เข้าใจความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคม แสวงหาความรู้ประยุกต์ความรู้มาใช้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม

1.4.4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต เป็นความสามารถในการนำกระบวนการต่าง ๆ ไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง การทำงาน และการอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยการสร้างเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคล การจัดการปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ อย่างเหมาะสม การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสภาพแวดล้อม รู้จักหลีกเลี่ยงพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ที่ส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้อื่น

1.4.5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นความสามารถในการเลือกและใช้เทคโนโลยีด้านต่าง ๆ และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้าน การเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม มีคุณธรรม และคุณลักษณะอันพึงประสงค์

1.5 คุณลักษณะที่พึงประสงค์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะพลเมืองไทยและพลโลก ดังนี้

1.5.1 รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์

1.5.2 ซื่อสัตย์สุจริต

1.5.3 มีวินัย

1.5.4 ใฝ่เรียนรู้

1.5.5 อยู่อย่างพอเพียง

1.5.6 มุ่งมั่นในการทำงาน

1.5.7 รักความเป็นไทย

1.5.8 มีจิตเป็นสาธารณะ

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ ภาษาอังกฤษตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เหตุผลที่ต้องเรียนภาษาอังกฤษ ภาษาอังกฤษเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อคนไทยและคนทั่วโลก ทุกวันนี้คนทั่วโลกติดต่อสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษ คนที่มีความรู้ทางด้านภาษาหลาย ๆ ภาษาจะทำให้ประสบความสำเร็จได้เร็ว คนส่วนมากทั่วโลกติดต่อสื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษโดยผ่านสื่อทางอินเทอร์เน็ต การดูทีวี การดูภาพยนตร์ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หนังสือต่าง ๆ สถาบันการศึกษาหลายแห่งในปัจจุบัน

จึงต้องผลิตคนที่มีความรู้ภาษาอังกฤษทั้งการพูดและการเขียนเพิ่มขึ้น เพื่อจะเพิ่มโอกาสในการหางาน ซึ่งไม่เพียงแต่จำกัดแค่ในประเทศไทยเท่านั้น ถ้าเราเป็นคนหนึ่งที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้และด้วยนวัตกรรมถึงเทคโนโลยีที่ก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในด้านคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต ทำให้โลกของเราแคบลงมากยิ่งขึ้น ทำให้รับรู้ข่าวสารหรือติดต่อกับเพื่อนต่างชาติได้ภายในไม่กี่นาที ทำให้เราได้เพิ่มโอกาสในการเรียนรู้กับตัวเราเองมากขึ้นด้วยเมื่อเราเข้าใจภาษาอังกฤษ

สาระในภาษาต่างประเทศ

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ มุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ และมีเจตคติที่ดีต่อวิชาภาษาอังกฤษ ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางด้านภาษาไปแสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของประชาคมโลกและสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์ ประกอบด้วยสาระสำคัญ ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 ข, หน้า 5)

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาต่างประเทศในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม

2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาต่างประเทศตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ความสัมพันธ์ ความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทยและนำไปใช้อย่างเหมาะสม

3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชนและสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอดและความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแสวงหาความรู้และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

มาตรฐาน ต 4.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชนและสังคม

มาตรฐาน ต 4.2 ใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
	สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร	
	มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล	
ป.4	1. ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง และคำแนะนำ (instructions) ง่าย ๆ ที่ฟังหรืออ่าน	คำสั่งและคำขอร้องที่ใช้ในห้องเรียน และคำแนะนำในการเล่นเกมน การวาดภาพ หรือการทำอาหารและเครื่องดื่ม - คำสั่ง เช่น Look at the.../here/over there./ Say it again. / Read and draw./ Put a/an...in/on/under a/an.../ Don't go over there. etc. - คำขอร้อง เช่น Please take a queue./ Take a queue, please. / Can you help me, please? etc. - คำแนะนำ เช่น You should read everyday./Think before you speak. / คำศัพท์ที่ใช้ในการเล่นเกมน Start./ My turn./ Your turn./ Roll the dice./ Count the number./ Finish./ คำบอกลำดับขั้นตอน First,... Second,...Then,... Finally,... etc.

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร		
มาตรฐาน ต 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล		
	2. อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำประโยค ข้อความง่าย ๆ และบทพูดเข้าใจงหะถูกต้องตามหลักการอ่าน	คำ กลุ่มคำ ประโยค ข้อความ บทพูด เข้าใจงหะและการสะกดคำ การใช้พจนานุกรม หลักการอ่านออกเสียง เช่น - การออกเสียงพยัญชนะต้นคำและพยัญชนะท้ายคำ - การออกเสียงเน้นหนัก-เบา ในคำและกลุ่มคำ - การออกเสียงตามระดับเสียงสูง-ต่ำ ในประโยค
	3. เลือก/ระบุภาพ หรือสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายตรงตามความหมายของประโยคและข้อความสั้น ๆ ที่ฟังหรืออ่าน	กลุ่มคำ ประโยคเดี่ยว สัญลักษณ์ เครื่องหมายและความหมาย เกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียนสิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ -ขายและลมฟ้าอากาศและเป็นวงคำศัพท์สะสม ประมาณ 550 -700 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)
	4. ตอบคำถามจากการฟังและอ่านประโยค บทสนทนาและนิทานง่าย ๆ	ประโยค บทสนทนา นิทานที่มีภาพประกอบคำถามเกี่ยวกับใจความสำคัญของเรื่อง เช่น ใครทำอะไร ที่ไหน - Yes/No Question เช่น Is/Are/Can...? Yes,...is/are/can./ No,...isn't/aren't/can't. Do/Does/Can/Is/Are...? Yes/No... etc. - Wh-Question เช่น Who is/are...? He/She is.../They are... What...?/ Where...? It is .../They are... What...doing? ...is/am/are... etc. - Or-Question เช่น Is this/it a/an...or a/an...? It is a/an... etc.

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ		
ชั้น		
ป. 4	1. พูด/เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล	บทสนทนาที่ใช้ในการทักทาย กล่าวลา ขอบคุณ ขอโทษ การพูดแทรกอย่างสุภาพ ประโยค/ ข้อความที่ใช้แนะนำตนเอง เพื่อน และบุคคลใกล้ตัวและสำนวนการตอบรับ เช่น Hi/ Hello/ Good morning/ Good afternoon/ Good evening/ I am sorry./ How are you?/ I'm fine. Thank you. And you?/ Hello.I am... Hello,...I am... This is my sister. Her name is... Hello,.../ Nice to see you. Nice to see you too./ Goodbye./ Bye./ See you soon/ later./ Thanks./ Thank you./ Thank you very much./ You're welcome./ It's O.K. etc.
	2. ใช้คำสั่ง คำขอร้องและคำขออนุญาตง่าย ๆ	คำสั่ง คำขอร้องและคำขออนุญาตที่ใช้ในห้องเรียน
	3. พูด/ เขียนแสดงความต้องการของตนเอง และขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้แสดงความ ต้องการและขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ต่าง ๆ เช่น I want .../ Please.../ May...?/ I need your help./ Please help me./ Help me! etc.

มาตรฐาน ต 1.2 มีทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ		
ชั้น		
ป.4	4. พูด/ เขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อนและครอบครัว	คำศัพท์ สำนวน และประโยคที่ใช้ขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง สิ่งใกล้ตัว เพื่อน และครอบครัว เช่น What's your name? My name is...What time is it? It is one o'clock. What is this? It is a/an...How many...are there? There is a/an.../ There are...Where is the...? It is in/on/under...etc.
	5. พูดแสดงความรู้สึกของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่าง ๆ ตามแบบที่ฟัง	คำและประโยคที่ใช้แสดงความรู้สึก เช่น ดีใจ เสียใจ ชอบ ไม่ชอบ รัก ไม่รัก เช่น I/ You/ We/ They like.../ He/ She likes.../ You/ We/ They love.../ He/ She loves.../ You/ We/ They don't like/ love/ feel...He/ She doesn't like/ love/ feel... I/ You/ We/ They feel... etc.
มาตรฐาน ต 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ โดยการพูดและการเขียน		
	1. พูด/ เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง และเรื่องใกล้ตัว	ประโยคและข้อความที่ใช้ในการพูดให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง บุคคล สัตว์และเรื่องใกล้ตัว เช่น ชื่อ อายุ รูปร่าง สี ขนาด รูปทรง สิ่งต่าง ๆ จำนวน ๑-๑๐๐ วัน เดือน ปี ฤดูกาล ที่อยู่ของสิ่งต่าง ๆ เครื่องหมายวรรคตอน
	2. พูด/ วาดภาพแสดงความสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัวตามที่ฟังหรืออ่าน	คำ กลุ่มคำที่มีความหมายสัมพันธ์ของสิ่งต่าง ๆ ใกล้ตัว เช่น การระบุ/ เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของภาพกับคำ หรือกลุ่มคำ โดยใช้ภาพ แผนภูมิ แผนภาพ แผนผัง
	3. พูดแสดงความคิดเห็นง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว	ประโยคที่ใช้ในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษาและนำไปใช้ได้ อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ		
ป. 4	1. พูดและทำท่าประกอบอย่างสุภาพ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา	มารยาทสังคมและวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษา เช่น การขอบคุณ ขอโทษ การใช้สีหน้า ท่าทางประกอบการพูดขณะแนะนำตนเอง การสัมผัสมือ การโบกมือ การแสดงความรู้สึก ชอบ/ไม่ชอบ การแสดงอาการตอบรับหรือ ปฏิเสธ
	2. ตอบคำถามเกี่ยวกับเทศกาล/ วัน สำคัญ/ งานฉลองและชีวิตความ เป็นอยู่ง่าย ๆ ของเจ้าของภาษา	คำศัพท์และข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/วันสำคัญ/ งานฉลองและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของ ภาษา เช่น วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์ เครื่องแต่งกาย ฤดูกาล อาหาร เครื่องดื่ม
	3. เข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและ วัฒนธรรมที่เหมาะสมกับวัย	กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เช่น การเล่นเกมส์ การร้องเพลง การเล่านิทาน ประกอบท่าทาง บทบาทสมมติ วันคริสต์มาส วันขึ้นปีใหม่ วันวาเลนไทน์
มาตรฐาน ต 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม		
ป. 4	บอกความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ ประโยคและข้อความ ของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย	ความแตกต่างของเสียงตัวอักษร คำ กลุ่มคำ และประโยคของภาษาต่างประเทศและ ภาษาไทย
	2. บอกความเหมือน/ความแตกต่าง ระหว่างเทศกาลและงานฉลอง ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับ ของไทย	ความเหมือน/ ความแตกต่างระหว่างเทศกาล และงานฉลองตามวัฒนธรรมของเจ้าของ ภาษากับของไทย

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและเป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน		
ป. 4	ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และนำเสนอด้วยการพูด/ การเขียน	การค้นคว้า การรวบรวมและการนำเสนอ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

สาระที่ 4 ภาษาด้วยความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
มาตรฐาน ต ๔.๑ ใช้ภาษาต่างประเทศในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม		
ป. 4	ฟังและพูด/ อ่านในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา	การใช้ภาษาในการฟังและพูด/ อ่านในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

คุณภาพผู้เรียนหลังจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้องและคำแนะนำที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงประโยค ข้อความ นิทานและบทกลอนสั้น ๆ ถูกต้องตามหลักการอ่าน เลือก/ ระบุประโยคและข้อความตรงตามความหมายของสัญลักษณ์หรือเครื่องหมายที่อ่าน บอกใจความสำคัญและตอบคำถามจากการฟังและอ่าน บทสนทนา นิทานง่าย ๆ และเรื่องเล่า
- พูด/ เขียนโต้ตอบในการสื่อสารระหว่างบุคคล ใช้คำสั่ง คำขอร้องและให้คำแนะนำ พูด/ เขียนแสดงความต้องการ ขอความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อน ครอบครัว และเรื่องใกล้ตัว พูด/ เขียนแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว กิจกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งให้เหตุผลสั้น ๆ ประกอบ
- พูด/ เขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เพื่อนและสิ่งแวดล้อมใกล้ตัว เขียนภาพ แผนผัง แผนภูมิและตารางแสดงข้อมูลต่าง ๆ ที่ฟังและอ่าน พูด/ เขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว
- ใช้ถ้อยคำ น้ำเสียงและกิริยาท่าทางอย่างสุภาพ เหมาะสม ตามมารยาทสังคม และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเทศกาล/ วันสำคัญ/ งานฉลอง/ ชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรมตามความสนใจ
- บอกความเหมือน/ ความแตกต่างระหว่างการออกเสียงประโยคชนิดต่าง ๆ การใช้เครื่องหมายวรรคตอนและการลำดับคำตามโครงสร้างประโยคของภาษาต่างประเทศและภาษาไทย เปรียบเทียบความเหมือน/ ความแตกต่างระหว่างเทศกาล งานฉลองและประเพณีของเจ้าของภาษากับของไทย

6. ค้นคว้า รวบรวมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นจากแหล่งการเรียนรู้ และนำเสนอด้วยการพูด/ การเขียน
7. ใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในห้องเรียนและสถานศึกษา
8. ใช้ภาษาต่างประเทศในการสืบค้นและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ
9. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพ และสวัสดิการการซื้อ-ขายและลมฟ้าอากาศ ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 1,050-1,200 คำ (คำศัพท์ที่เป็นรูปธรรมและนามธรรม)
10. ใช้ประโยคเดี่ยวและประโยคผสม (Compound Sentences) สื่อความหมายตามบริบทต่าง ๆ

ความสำคัญของภาษาอังกฤษในปัจจุบัน

ความสำคัญของภาษาอังกฤษในปัจจุบันมีอิทธิพลของโลกาภิวัตน์ยังคงมีอยู่อย่างต่อเนื่อง และยิ่งจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ นั้น การเรียนรู้ภาษาของประเทศอื่นย่อมได้เปรียบในการทำกิจการการค้า ธุรกิจต่าง ๆ เนื่องจากปัจจุบันประเทศไทย กำลังพัฒนาตัวเองไปสู่ประเทศอุตสาหกรรม จำเป็นต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้ในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งผู้ชำนาญด้านภาษาด้วย ในปัจจุบันภาษาอังกฤษได้เข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนไทยและคนทั่วโลกเพราะมนุษย์ชาติทุกวันนี้สื่อสารกันด้วยภาษาอังกฤษไม่ว่าจะเป็น การติดต่อสื่อสารกันโดยตรง การใช้อินเทอร์เน็ต การดูโทรทัศน์ การดูภาพยนตร์ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ หนังสือคู่มือทางด้านวิชาการต่าง ๆ เป็นต้น ภาษาอังกฤษเป็นภาษาหนึ่งที่สำคัญของโลกและเป็นวิชาหลักที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เนื่องจากเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมและวิถีทัศน์ของชุมชนโลก ช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีความเข้าใจตนเองและผู้อื่นดีขึ้น

เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในการเรียนรู้มากขึ้น ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นภาษาสากล ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการติดต่อสื่อสารผ่านทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ทั้งทางด้านการพูดและการเขียน โดยเฉพาะด้านการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้ที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษสามารถหาความรู้เพิ่มเติม โดยเข้าถึงแหล่งความรู้ซึ่งมีอยู่อย่างไม่จำกัดทั่วโลกด้วยความสะดวกและรวดเร็ว อีกทั้งในปัจจุบันเป็นยุคที่มีความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT) กล่าวคือ ผู้ที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีและสามารถใช้เทคโนโลยีได้ด้วยนั้นจะช่วยส่งเสริมให้การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการจัดการศึกษาด้านภาษาอังกฤษนั้นผู้สอนหากวิธีที่จะสามารถพัฒนาความสามารถทางด้านภาษาของผู้เรียน เช่น ด้านการอ่านและการเขียนให้ดีขึ้นเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพและพยายามให้มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life-Long Learning) การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในปัจจุบันกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายปฏิรูประบบการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนโดยเฉพาะทักษะทางด้านภาษาอังกฤษเพื่อให้ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารและใช้เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้เพื่อการพัฒนาตนซึ่งนำไปสู่ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เบญจวรรณ พงศ์มีฆา กล่าวว่ กระทรวงศึกษาธิการ

ได้แนะแนวทางการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษโดยเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนมากขึ้นและใช้กิจกรรมต่าง ๆ หลากหลายชนิดเข้ามาช่วยในการดำเนินการสอน โดยครูผู้สอนต้องคำนึงถึงความสามารถ ความถูกต้องเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

ในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนและประยุกต์วิธีการสอนของตนเพื่อสามารถเลือกวิธีสอน กิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนสื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนและจุดมุ่งหมายของการเรียนภาษาในแต่ละระดับชั้น ซึ่งทำให้การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ แนวคิดสำคัญที่ครูจะต้องเรียนรู้เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอนมีดังต่อไปนี้ คือ

1. หลักสูตรภาษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Learner – Centered Language Curriculum)
2. แนวการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative Language Teaching)
3. การสอนภาษาเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะ (Language for Specific Purposes)
4. การจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ (Integrated Learning)
5. การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning)
6. การจัดการเรียนการสอนแบบภาษาที่เน้นเนื้อหา (Content-Based Instruction)
7. การสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach)
8. การเรียนรู้จากการทำโครงการ (Project-Based Learning)
9. การเรียนรู้ที่เน้นภาระงาน (Task-Based Language)
10. การสร้างองค์ความรู้ (Constructivism)
11. วิธีการสอนด้วยการตอบสนองด้วยท่าทาง (Total Physical Response)
12. การเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบไฟร์แมทซิสเต็ม (4 MATS Language System)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเพื่อให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้นนั้น ครูผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทักษะ กระบวนการ มีความสามารถและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามที่กำหนดตามมาตรฐานการเรียนรู้ครูต้องมีเทคนิควิธีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) คือ วิธีการจัดการเรียนการสอนที่แบ่งผู้เรียนออกเป็นกลุ่มย่อย ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการทำงานร่วมกัน เช่น การจัดกิจกรรมโต๊ะกลมเพื่อนำไปสู่การสอนคำศัพท์ไวยากรณ์การออกเสียงอย่างถูกต้อง จนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสามารถใช้ได้อย่างถูกต้องแล้วจึงนำความรู้ที่ได้ไปฝึกในสถานการณ์จริง

กลวิธีการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษประกอบด้วยทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่านและทักษะการเขียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทักษะการฟัง การฟังเป็นทักษะที่ต้องฝึก เช่นเดียวกับการพูด การอ่านและการเขียน ผู้เรียนบางคนคิดว่าการฟังนั้นเป็นทักษะที่ง่ายไม่จำเป็นต้องฝึกฝนก็สามารถฟังได้ การฟังจะมีประโยชน์อย่างยิ่งก็ต่อเมื่อผู้ฟังรู้จักฟังสิ่งสำคัญที่สุด สำหรับการฟัง คือ ผู้ฟังต้องมีความตั้งใจเพื่อจะฟังให้เข้าใจและสามารถโต้ตอบกับสิ่งที่ฟังได้ ผู้สอนควรสอนทักษะ การฟังให้แก่ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ และเน้นการฟังอย่างหลากหลาย โดยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฟังเสียงของเจ้าของภาษาและสอนเสียงที่เป็นปัญหา รวมทั้งเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ฝึกการฟังทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ครูผู้สอนต้องอธิบายเหตุผลหรือวัตถุประสงค์ในการฟังให้แก่ผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้มีการฟังอย่างตั้งใจและประสบ

ความสำเร็จในการฟัง สิ่งสำคัญเพื่อการฟังนั้นบรรล่วัตถุประสงค์การวัดและไม่เน้นการทดสอบ แต่ควรประเมินความสามารถในการฟังของผู้เรียนในแง่ของการประสบความสำเร็จในการสื่อสาร ในการสอนทักษะการฟังนี้ใช้ทัศนูปกรณ์ต่าง ๆ (Audio Visual-Aids) เช่น เครื่องบันทึกเสียง รูปภาพ เป็นสิ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นมากซึ่งจะช่วยให้การเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้สอนอาจฝึก การฟังโดยให้ผู้เรียนฟังคำ วลีประโยค หรือบทสนทนาง่าย ๆ สั้น ๆ ในห้องปฏิบัติการ ทาง ภาษา (Language Laboratory) หรือเรื่องราวที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ฟังเสียงเพลงภาษาอังกฤษ ทั้ง ทางวิทยุและโทรทัศน์ การสอนทักษะการฟังเป็นการพัฒนาความสามารถการฟังที่ต้องอาศัย ระยะเวลาการฝึกฝนที่ต่อเนื่อง ไม่ใช่เป็นทักษะที่จะเกิดขึ้นได้เองโดยอัตโนมัติ หน้าที่ที่สำคัญอันหนึ่ง ของครูผู้สอนภาษา คือ การนำเอาวิธีการหรือเทคนิคที่จะฝึกการฟังมาสอนผู้เรียน เพื่อให้นักเรียนได้ เกิดประโยชน์ในการเรียนภาษาอังกฤษมากที่สุด

1. ทักษะการพูด การพูดเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกให้ผู้ฟังได้รับ รู้และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด การพูดเป็นองค์ประกอบสำคัญมากในการเรียนภาษา เนื่องจากการ พูดทำให้ทราบว่าผู้พูดใช้ภาษาได้ถูกต้อง เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ หรือไม่ การสอนทักษะ การพูดในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นให้นักเรียนใช้ทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับ สถานการณ์จริง ในการจัดการเรียนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสารนั้น ผู้เรียนจะต้องสื่อ ความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจ วัตถุประสงค์ของตนเองที่จะพูดและผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออก ทางภาษาโดยใช้สถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งคำนึงถึงความสามารถในการสื่อความหมายให้ผู้ฟังเข้าใจได้ อย่างถูกต้อง ทักษะการพูดไม่ได้ยึดความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์เพียงอย่างเดียว การจัดกิจกรรม การเรียนการสอนทักษะการพูดเพื่อการสื่อสาร ผู้สอนต้องจัดบรรยากาศการเรียนการสอนให้เอื้อต่อ การเรียนรู้เน้นกระบวนการสอนมากกว่ารูปแบบของการสอน สอนจากสิ่งที่ง่ายไปสู่สิ่งที่ยากเน้น ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ จัดกิจกรรมและใช้สื่อการสอนที่หลากหลายและให้กำลังใจ โดยการชมเชย เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจและมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน

2. ทักษะการอ่าน ทักษะการอ่านที่สำคัญในการศึกษาทุกระดับ เนื่องจากการเรียนวิชาต่าง ๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนต้องใช้ การอ่านเป็นสื่อในการเรียนรู้ โดยเฉพาะในการเรียนภาษาเพราะ ผู้เรียนมีโอกาสใช้ทักษะ ฟัง พูดและเขียนน้อยกว่าทักษะการอ่าน ดังนั้นการอ่านจึงเป็นเครื่องมือ สำคัญในการนำไปสู่การแสวงหาความรู้ทั้งปวง กระบวนการอ่านเป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อน ที่เกี่ยวข้องกับหลาย ๆ ด้าน ครูผู้สอนต้องหากวิธีการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอนด้านการอ่าน โดยตระหนักถึงกลวิธีการเรียนรู้และจัดประสบการณ์ด้านการฝึกอย่างทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ การสร้างแรงจูงใจในการอ่านให้แก่ผู้เรียน ตลอดจนควบคุมและกำกับตนเองในด้านการใช้กลวิธี การเรียนให้แก่ผู้เรียน ดังนี้

2.1 กิจกรรมก่อนการอ่าน (Pre-reading Activities) ผู้สอนต้องหาวิธีสร้างแรงจูงใจ ในการอ่านให้แก่ผู้เรียน ซึ่งจะมีกิจกรรม เช่น การคาดคะเนเรื่องที่อ่าน การเดาความหมายของคำศัพท์ จากบริบท โดยดูจากประโยคข้างเคียงหรือรูปภาพ เป็นต้น

2.2 กิจกรรมระหว่างการอ่าน (While-reading Activities) ผู้เรียนต้องทำความเข้าใจ โครงสร้างและเนื้อหาในเรื่องที่อ่าน กิจกรรมในขั้นนี้ เช่น การลำดับเรื่องจากการตัดเรื่องออกเป็น

ส่วน ๆ (Strip Story) การเขียนแผนผัง ความสัมพันธ์ในเรื่อง (Semantic Mapping) การเติมข้อความลงในแผนผัง (Graphic Organizer) และการเล่าเรื่องโดยสรุป

2.3 กิจกรรมหลังการอ่าน (Post-reading Activities) เป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน กิจกรรมอาจโยงไปสู่ทักษะอื่น เช่น การแสดงบทบาทสมมติ เขียนเรื่องหรือโต้ตอบจากจดหมาย พุดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน การอ่านไม่ใช่การสื่อความหมายจากตัวอักษรที่ปรากฏเท่านั้นแต่เป็นกระบวนการที่เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน หากผู้อ่านมีความรู้หรือประสบการณ์เดิมในเรื่องที่อ่านจะช่วยในการแปลความหมายได้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น หากเรื่องที่อ่านนั้นผู้อ่านไม่เคยพบเห็นมาก่อน ผู้อ่านก็ยิ่งต้องใช้ความพยายามในการหาความหมายจากสิ่งที่อ่านมากขึ้นเท่านั้น อาจจะใช้วิธีการเดาจากบริบทหรือสิ่งชี้แนะที่ปรากฏในข้อความ ซึ่งถ้าผู้อ่านรู้จักนักลวิธีต่าง ๆ มาใช้ในการอ่านได้อย่างถูกวิธีผู้อ่านก็จะเข้าใจข้อความได้ดียิ่งขึ้นและทำให้บรรลุจุดประสงค์ในการอ่าน

3. ทักษะการเขียน การเขียนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับข้อความที่ปรากฏตามตัวอักษร คำศัพท์ไวยากรณ์ที่ได้รับ การเรียบเรียงไว้อย่างถูกต้องและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนที่จะสื่อสารไปยังผู้อ่าน กล่าวสรุปได้ว่า การเขียนเป็นกระบวนการของการถ่ายทอดความรู้สึกรู้สึกนึกคิดของผู้เขียนออกมา โดยใช้สัญลักษณ์ตัวอักษรซึ่งผู้เขียนจะต้องเรียบเรียงความคิดอย่างเป็นระบบและถูกต้องตามโครงสร้างและไวยากรณ์ของการเขียน เพื่อสื่อความหมายให้ผู้อ่านเข้าใจ ไรมส์ได้กล่าวถึงแนวการสอนเขียนไว้ 5 รูปแบบ คือ

3.1 แนวการสอนเขียนแบบอิสระ (Free-Writing Approach) ในการสอนเขียนวิธีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกให้ผู้เรียนเขียนข้อมูลหรือเนื้อหาจนเกิดความคล่องแคล่ว มากกว่าการเน้นรูปแบบงานเขียนและความถูกต้องของการใช้ภาษา กิจกรรมการสอนเขียนจึงอยู่ในรูปของการเขียน เช่น การเขียนบันทึกประจำวัน การเขียนวิธีนี้ ผู้เขียนต้องเขียนถ่ายทอดความคิดให้มากที่สุด โดยไม่ต้องคำนึงถึงความถูกต้องของหลักไวยากรณ์กิจกรรมเหล่านี้ มุ่งเน้นการพัฒนาความเชื่อมั่นในการเขียนให้เกิดขึ้นก่อน แล้วจึงค่อยให้ความสำคัญต่อหลักเกณฑ์การเขียนและการใช้ภาษา

3.2 แนวการสอนเขียนแบบเน้นรูปแบบอนุเฉท (Paragraph-Pattern Approach) การสอนเขียนแบบนี้เน้นความถูกต้องของการใช้ภาษา ตลอดจนการเรียบเรียงเนื้อความ โดยการใช้ตัวอย่างงาน เขียนมาให้ผู้เรียนได้ศึกษาในระดับอนุเฉท แล้วให้ผู้เรียนเลียนแบบการเขียนอนุเฉทชนิดต่าง ๆ กิจกรรมจึงอยู่ในรูปของการฝึกเขียนประโยค เพื่อรวมเป็นอนุเฉท ตลอดจนการฝึกหาประโยคหลัก (Topic Sentence) และประโยคสนับสนุน (Supporting Sentence) ของเนื้อเรื่อง

3.3 แนวการสอนเขียนแบบเน้นการเรียบเรียงไวยากรณ์และวากยสัมพันธ์ (Grammar Syntax Organization Approach) การสอนจะเริ่มต้นจากการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้องค์ประกอบที่สำคัญของประโยครูปแบบ กริยาและการวางแผนการเขียน โดยเน้นลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง เป็นต้น โดยเชื่อว่าการเขียนที่ดีเกิดจากความสามารถในการนำองค์ประกอบที่สำคัญของภาษามารวมกันแล้วสื่อความหมายได้

3.4 แนวการสอนเขียนแบบเน้นการสื่อสาร (Communicative Approach) เป็นการสอนที่เน้นการคำนึงถึงการสร้างเนื้อหาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนั้นจึงให้ความสำคัญต่อวัตถุประสงค์ในการเขียนและผู้อ่านมาก กิจกรรมจึงอยู่ในรูปของการกำหนดบทบาทหรือคำถามที่ว่าทำไมจึงต้องเขียนและใครเป็นผู้อ่าน โดยกิจกรรมจะมุ่งเน้นและฝึกให้นักเรียนได้เขียนหรือคำนึงถึงโลกทัศน์ของผู้อ่าน

3.5 แนวการสอนเขียนแบบเน้นกระบวนการ (Process Approach) ครูจะสอนให้นักเรียนให้ความสำคัญต่อคำถามที่ว่าวัตถุประสงค์ในการเขียนคืออะไร ใครคือผู้อ่าน จะเขียนอย่างไร จะเริ่มต้นเขียนอย่างไร โดยในการเขียนนักเรียนจะต้องได้รับข้อมูลย้อนกลับจากเพื่อนและครู การสอนเขียนแบบนี้จะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งประสบการณ์ของตนตลอดจนการแลกเปลี่ยนและเรียนรู้ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ในการสอนทักษะเขียนเพื่อการสื่อสารนั้น ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้ออกคำสั่ง อธิบาย อ่านให้ฟัง บอกให้จด เปลี่ยนมาเป็นชี้แนะแนวทางให้ผู้เรียน อำนวยความสะดวก จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยใช้กิจกรรมหลาย ๆ แบบมาประกอบการสอน เพื่อให้เกิดความสนุกสนานและความกระตือรือร้นในการเรียน

แนวคิดและหลักการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

หลักการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศของเด็กไทยส่วนใหญ่จะใช้หลักการในการฟัง พูด อ่าน และการเขียน โดยสามารถประยุกต์ผสมผสานทักษะทั้งสี่ประการนี้ร่วมกัน เพียงแต่การจัดการจัดกิจกรรมนั้นควรจะต้องให้ผู้เรียนได้สัมผัสกับเนื้อหาทางภาษานั้นเสียก่อนและแนวคิดในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับประถมศึกษาเกิดจากการบูรณาการจากแนวคิดนี้ คือ จะมองธรรมชาติมนุษย์ในลักษณะที่เป็นกลาง คือ ไม่ดี ไม่เลว การกระทำของมนุษย์เกิดจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมภายนอก พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการตอบสนองต่อเร้า (Stimulus – response) การเรียนรู้เกิดจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง การเรียนรู้กลุ่มนี้ใช้การวัดสังเกตและทดสอบพฤติกรรมได้แก่ แนวคิดของทฤษฎีการเชื่อมโยงของธอร์นไคด์ ทฤษฎีการวางเงื่อนไข (Conditioning Theory) แบบอัตโนมัติของพาฟลอฟและวัตสัน การวางเงื่อนไขของสกินเนอร์ ทฤษฎีการเรียนรู้ของอัลลิส เป็นต้น ด้านการเรียนรู้ภาษานั้นนักคิดกลุ่มนี้เชื่อว่าผู้เรียนจะเรียนรู้และจดจำภาษาได้ตั้นนั้นต้องฝึก การใช้ภาษาให้เป็นนิสัย มีการเรียนย้ำซ้ำทวนหลาย ๆ ครั้ง จนเกิดความเคยชินและสามารถใช้ภาษาได้อย่างเป็นธรรมชาติ

1. การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษแก่ผู้เรียน

แนวทางการจัดการการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การศึกษาของไทยมีแนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ มีความหมายมากกว่าการเตรียมความพร้อมของคนหรือให้ความรู้กับคนเท่านั้น แต่เป็นการเตรียมมนุษย์เป็นมนุษย์ กล่าวคือ นอกจากให้ความรู้แล้วต้องทำให้เขาเป็นคนที่รักที่จะเรียน มีคุณธรรม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยโดยเน้นทักษะในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก คือการพัฒนาประเทศให้มีความทันสมัย มีรายได้มากขึ้นและก้าวพ้นจากกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางโดยจะต้องนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาประเทศและต้องสามารถติดต่อกับนานาชาติได้โดย เฉพาะการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษให้กับเด็กไทย ถือเป็นหัวใจ

สำคัญของการยกระดับความสามารถสื่อสารกับนานาชาติและพัฒนาทักษะความเป็นนานาชาติ ทั้งเพื่อการติดต่อสื่อสาร การแลกเปลี่ยนความรู้ การประสานความร่วมมือและการค้าขาย นอกจาก การพัฒนาทักษะความสามารถในการสื่อสารแล้วจำเป็นต้องส่งเสริมเด็กไทยให้มีทักษะการคิดอย่างมี วิจารณ์ญาณควบคู่กัน (Communication and Critical Thinking Skills) เพื่อให้การสื่อสาร มีประสิทธิภาพสามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องและชัดเจน สมพงษ์ จิตระดับ สุอังคะวาทินและ กมลวรรณ พลับจิ้น (2560) กล่าวถึง หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อน Thailand 4.0 ก็คือ “คนไทย 4.0” ที่ต้องมีคุณลักษณะสำคัญ ได้แก่ การมีพื้นฐาน รากฐานทางวัฒนธรรม ความพอเพียง การรู้เท่าทันสื่อ และการเป็นนวัตกรรม สร้างนวัตกรรมและผลผลิตใหม่ ได้ เพื่อให้สอดรับกับโลกในศตวรรษที่ 21 คนไทยจะต้องปรับเปลี่ยนตนเองใน 4 มิติ คือ

- 1.1 เป็นคนไทยที่มีความรู้ ทักษะและความสามารถที่สอดรับกับโลกศตวรรษที่ 21
- 1.2 เป็นคนไทยที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม
- 1.3 เป็นคนไทยที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นไทยที่สามารถยืนอย่างมีศักดิ์ศรีในเวทีสากล
- 1.4 เป็นคนไทยที่มีความสามารถในการใช้ดิจิทัล เพื่อสอดรับกับการเข้าสู่ยุคดิจิทัล

ในยุคปัจจุบันที่โลกกำลังเดินไปข้างหน้าอย่างรวดเร็วด้วยบทบาทของเทคโนโลยีและการสื่อสารเป็นตัวขับเคลื่อนจำเป็นอย่างยิ่งที่มนุษย์ต้องมีทักษะการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 ซึ่งทักษะความเป็นนานาชาติ เป็นอีกทักษะหนึ่งที่สำคัญต่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 โดยหมายถึงเยาวชน ผู้เรียน มีทักษะในการติดต่อสื่อสารมีความรู้ความเข้าใจในบุคคลต่างวัฒนธรรม และสามารถปฏิบัติหรือร่วมงานกับบุคคลดังกล่าวได้ บทบาทของภาษาจึงมีส่วนเกี่ยวข้องกับ ทักษะความเป็นนานาชาติในฐานะเป็นเครื่องมือติดต่อสื่อสารระหว่างกัน ทักษะภาษาแม่และภาษา โลกถือเป็นส่วนหนึ่งของสาระวิชาหลักที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียน เรียนรู้ เพื่อที่จะดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ได้เช่นกัน ซึ่งทักษะด้านภาษาแม่ในที่นี้ คือ ทักษะภาษาไทยและทักษะภาษาโลก คือ ภาษาอังกฤษ ซึ่งจะเป็นตัวขับเคลื่อนสำคัญกับการที่ไทยเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community - AEC) ซึ่งประเทศสมาชิกต้องใช้ทักษะความเป็นนานาชาติประสานความร่วมมือกัน ในทุก ๆ ด้าน และใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการติดต่อสื่อสารกันทุกมุมโลกด้วย ดังนั้น การเรียนรู้ภาษาอังกฤษในฐานะภาษาสากล จึงเป็นสิ่งจำเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับผู้เรียนทุกคน ในยุคนี้ แต่ทว่าปัญหาการเรียนรู้อังกฤษของผู้เรียนไทยในปัจจุบัน พบว่า มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับค่อนข้างต่ำ

จากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินของการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Ordinary National Education Test หรือ O-NET) ตั้งแต่ปี 2554-2558 คะแนนการทดสอบวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชา ที่ได้ผลคะแนนต่ำมาโดยตลอดและหากพิจารณาไปถึงผลคะแนนของผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยเฉลี่ยเป็นรายอำเภอ พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ในทุกอำเภอมีผลคะแนนเฉลี่ยการสอบวิชา ภาษาอังกฤษไม่ถึงร้อยละ 25 ยกเว้นโรงเรียนในเขตกรุงเทพและปริมณฑล ปัญหาด้านทักษะ ภาษาอังกฤษของเด็กไทยนั้น ถือเป็นปัญหาสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการปฏิรูปการจัดการเรียนการสอน ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็น กล่าวคือ การสอนภาษาอังกฤษส่วนใหญ่ยังคงเป็น การสอนภาษาอังกฤษแบบท่องจำคำศัพท์และเน้นการเรียนไวยากรณ์ (Grammar Translation Method) มากกว่าการเรียนภาษานำไปใช้สื่อสารสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า นักศึกษามีรูปแบบ

การเรียนรู้ภาษาอังกฤษแบบวิเคราะห์ไวยากรณ์ (Grammar Analysis Language Learning Style) นอกจากนี้ นักศึกษาในระดับอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่สามารถพูดสื่อสารภาษาอังกฤษได้หรือพูดได้แต่พูดไม่คล่อง พูดเป็นคำไม่เป็นประโยคและขาดความมั่นใจ เมื่อพูดสื่อสารในชั้นเรียนภาษาอังกฤษ เนื่องจากนักศึกษาไม่มีความรู้เพียงพอเกี่ยวกับคำศัพท์ไม่สามารถเลือกใช้คำที่เหมาะสม ไม่สามารถเรียบเรียงคำพูดให้ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ที่เรียนมาได้ ประกอบกับผู้เรียนมีโอกาสน้อยมากในการฝึกฝนทักษะความเข้าใจในการฟังพูดสื่อสารทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน (Pawapatcharaudom, 2007)

ที่ผ่านมาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของไทยส่วนใหญ่ถึงร้อยละ 90 ไม่เน้นให้ผู้เรียนสื่อสารได้ วิชาเรียนภาษาอังกฤษบางแห่งไม่มีการสอนบทสนทนา (Conversation) หรือฝึกสนทนาภาษาอังกฤษ แม้แต่ชั่วโมงเดียว จึงเป็นปัจจัยที่ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถพูดสื่อสารภาษาอังกฤษได้อีกทั้งค่านิยมของคนไทยในการศึกษายังมุ่งเน้นให้ตนมีสถานะเท่ากับบุคคลอื่นในสังคมมากกว่าความสามารถที่ตนจะได้รับการศึกษาอย่างแท้จริง เช่นเดียวกับการเรียนภาษาอังกฤษของเด็กไทยที่มุ่งเน้นการทำข้อสอบให้ผ่านมากกว่าการเรียนภาษาเพื่อสามารถสื่อสารและนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ สอดคล้องกับดัชนีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (English Proficiency Index) ประจำปี 2556 ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในประเทศที่ไม่ได้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่จำนวน 60 ประเทศทั่วโลก พบว่า นักเรียนไทยมีระดับความสามารถภาษาอังกฤษอยู่ในลำดับที่ 55 จัดอยู่ในกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษค่อนข้างต่ำ ซึ่งผลการสำรวจนี้ สอดคล้องกับผลการทดสอบโครงการประเมินผลนักเรียนนานาชาติ (PISA) ที่พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนภาษาอังกฤษลดลง

ซึ่งแนวทางการสอนภาษาอังกฤษตั้งแต่ทศวรรษที่ 1970 เป็นต้นมาเชื่อว่าความสามารถทางภาษาของมนุษย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับความถูกต้องของระบบภาษาและหลักทางภาษาที่มนุษย์ใช้แต่อย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับทักษะความสามารถในการใช้ภาษาสื่อสารได้อย่างเหมาะสมอีกด้วย จากแนวคิดของ Dell Hymes นักภาษาศาสตร์เชิงสังคม ชาวอเมริกันได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับสมรรถนะทางการสื่อสารมุ่งเน้นให้ผู้เรียนภาษาสามารถใช้ภาษาสื่อสารในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับบริบททางสังคมทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ทางภาษาและเกิดทักษะทางภาษาไปในเวลาพร้อม ๆ กันได้ นับเป็นพื้นฐานสำคัญของการสอนภาษาแนวสื่อสารในยุคนี้ โดยเป้าหมายของการสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศตามแนวคิดการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ก็คือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารภาษาเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการสอนภาษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถสื่อสารตามสถานการณ์ในการใช้ภาษาจริงมากกว่ามุ่งเน้นการสอนรูปแบบหรือโครงสร้างภาษาเพียงอย่างเดียว วิธีการสอนภาษาแนวสื่อสาร (Communicative Language Teaching: CLT) เป็นวิธีสอนภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นในช่วงของการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ครั้งสำคัญของวงการสอนภาษาในศตวรรษที่ 20 ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารนี้ เป็นที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางมาจนถึงปัจจุบัน

การสอนภาษาอังกฤษแนวสื่อสารเริ่มเกิดขึ้นเมื่อประมาณปลาย ค.ศ. 1960 เป็นจุดเปลี่ยนสำคัญของวงการการสอนภาษาในอังกฤษ (British Language Teaching Tradition) นักภาษาศาสตร์ประยุกต์ชาวอังกฤษต่างมีความเห็นว่าควรมุ่งเน้นการสอนภาษาเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการสื่อสาร (Communicative Proficiency) มากกว่าการสอนภาษาเพื่อความรอบรู้เฉพาะโครงสร้างทางภาษา (Mastery of Structures) ในปี ค.ศ. 1972 Wilkins ได้นำเสนอนิยามความหมายของภาษาเพื่อการใช้งานและการสื่อสาร (Functional or Communicative Definition of Language) ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาอังกฤษแนวสื่อสารและได้มีส่วนช่วยให้เห็นถึงความหมายของการสื่อสารที่แท้จริงที่ผู้เรียนภาษาควรมีความเข้าใจและสามารถสื่อสารออกมาได้ นอกเหนือจากการเรียนรู้ภาษาผ่านระบบของไวยากรณ์และคำศัพท์แบบดั้งเดิมทำให้แนวคิดเกี่ยวกับวิธีการสอนภาษาแนวสื่อสารเป็นที่ยอมรับกันอย่างรวดเร็วในวงการนักภาษาศาสตร์ชาวอังกฤษและได้แผ่ขยายครอบคลุมไปทั้งอังกฤษและอเมริกา โดยเรียกการสอนแนวนี้ว่าเป็นหลักการสอน (An Approach) มากกว่าวิธีการสอน (A method) และมีจุดมุ่งหมายสำคัญของการสอนภาษา 2 ประการ ได้แก่

1. เพื่อสร้างสมรรถนะทางการสื่อสาร (Communicative Competence)
2. เพื่อพัฒนากระบวนการสอนและวิธีการสอนภาษาทั้งสองที่ทักษะ โดยเชื่อมโยงความรู้ทางภาษาและการสื่อสารเข้าด้วยกัน

หลักการสอนภาษาอังกฤษแนวสื่อสารนับว่าเป็นการสอนภาษาอังกฤษที่เน้นในเรื่องของความหมายมากกว่ารูปแบบทางภาษา เน้นการใช้ภาษาเพื่อการสนทนา จากสถานการณ์จริง โดยเลือกใช้ภาษาได้เหมาะสมกับบริบทเป็นสำคัญไม่เน้นการท่องกฎเกณฑ์ทางภาษาหรือไวยากรณ์ แต่เรียนรู้เพื่อใช้ภาษาสื่อความหมายเทียบเท่ากับการเรียนรู้โครงสร้าง เสียงและคำศัพท์ มีการทำแบบฝึกหัดทางภาษา แต่ไม่ได้เน้นหนักมากเหมือนวิธีการสอน แบบตรง (Direct Method) และแบบเน้นไวยากรณ์ เน้นการออกเสียงได้อย่างถูกต้องมากกว่าการพยายามออกเสียงให้เหมือนกับเจ้าของภาษามีการฝึกการใช้ภาษาครบทั้งสี่ทักษะสื่อสารให้ความสำคัญกับผู้เรียนด้านการสื่อสารคล่องแคล่วมากกว่าความถูกต้องของการใช้ภาษา มีการแก้ไขในเรื่องของข้อผิดพลาดการใช้ภาษาของผู้เรียนโดยพยายามให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และแก้ไขข้อผิดพลาดทางภาษาด้วยตนเอง ผู้สอนจะกระตุ้นด้วยการสร้างสถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนใช้ภาษาสื่อสารออกมาให้ได้มากที่สุด ซึ่งกิจกรรมการสื่อสารเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนนำมาใช้ในการสอนภาษาอังกฤษ แนวสื่อสาร โดยแบ่งประเภทของกิจกรรมสื่อสารออกเป็น 2 ชนิด ได้แก่

1. กิจกรรมเพื่อการสื่อสาร (Functional Communication Activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนฝึกให้ผู้เรียนพัฒนาและใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารความหมายตามหน้าที่ของภาษา
2. กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ในสังคม (Social Interaction Activities) เป็นกิจกรรมที่ผู้สอนให้ผู้เรียนพัฒนาและใช้ภาษาอังกฤษ สื่อสารกับบุคคลในสังคมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมการสนทนา การโต้ว่าที่ การอภิปราย การแสดงละคร สถานการณ์จำลอง บทบาทสมมติ การสอนภาษาที่สอง โดยให้ผู้เรียนทำกิจกรรมที่มีการสนทนาปฏิสัมพันธ์กันนั้น ก็เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนภาษาเกิดความสามารถในการพูดสื่อสารมีแนวคิดพื้นฐานมาจากทฤษฎีการรับรู้ภาษาที่สอง (Second Language Acquisition: SLA) ทั้งนี้ Krashen (1982) และนักวิชาการด้าน SLA ต่างมีความเห็นว่า

มนุษย์สามารถรับรู้ภาษาได้โดยการสื่อสารและการรับข้อมูลทางภาษาที่สามารถเข้าใจได้ การรับรู้ภาษาที่สองมีลักษณะคล้ายการเรียนรู้ภาษา แม่ของเด็กเล็กที่เริ่มรับรู้ภาษา โดยไม่จำเป็นต้องสอนรูปแบบหรือหลักการใช้ภาษาโดยตรง แต่ผู้เรียนสามารถพัฒนาทักษะความสามารถเป็นผู้ใช้ภาษาได้เองอย่างมีประสิทธิภาพในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรับรู้ภาษา ดังนั้น ในชั้นเรียนภาษาจึงควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้เรียนเองและกับผู้สอน โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลางในการสื่อสารให้มากที่สุดและมีเป้าหมายเพื่อทำกิจกรรมหรือภาระงานให้สำเร็จลุล่วง วิธีการสอนที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดนี้ ได้แก่ การสอน ภาษาแนวสื่อสารและการสอนภาษาที่เน้นภาระงาน การสอนภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศแนวสื่อสารเป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายในปัจจุบัน

แนวโน้มในบทบาทและความสำคัญของภาษาอังกฤษในด้านการศึกษา (อุทัย ภิรมย์รัตน์, 2563)

ได้มีการสำรวจในปี ค.ศ. 2006 ในเวลา 10-15 ปี (ค.ศ. 2016-2021) จะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างสำคัญของภาษาอังกฤษ ดังต่อไปนี้

1. การเพิ่มขึ้นและลดลงของจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษ (The rise and fall of the learners) การเพิ่มขึ้นอย่างทวีคูณของจำนวนผู้เรียนภาษาอังกฤษประมาณสองพันล้านคนในอีก 10-15 ปีข้างหน้า หลังจากนั้นจำนวนดังกล่าวก็จะลดลง
2. อายุและความต้องการของผู้เรียนจะขยายวงกว้างออกไป (Widening of students ages and needs) ในอีกทศวรรษหน้าจะมีความทับซ้อนกันระหว่างอายุของผู้เรียนภาษาอังกฤษและระดับความชำนาญของการใช้ภาษาอังกฤษ
3. ตลาดการค้าแบบดั้งเดิมจะสูญเสียมูลค่า (Loss of traditional market) ภายในทศวรรษหน้าตลาดการค้าของภาคเอกชนสำหรับภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศจะลดลงอย่างต่อเนื่อง
4. แนวโน้มของนักเรียนนานาชาติจะมีความผันผวน (Irreversible trend in international students) ในประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาจะผันผวนไปจากเดิม คือ แทนที่จะหลั่งไหลมาเรียนในประเทศที่เป็นเจ้าของภาษา จะหันกลับไปเรียนที่ประเทศของตัวเอง หรือประเทศใกล้เคียงที่มีค่าใช้จ่ายถูกกว่าหรือมีสถาบันภาษาที่เจ้าของภาษามาเปิดสอน
5. บทบาทของเจ้าของภาษาจะลดความจำเป็นลง (Irrelevance of native speakers) เมื่อภาษาอังกฤษเข้ามาอยู่ในวิชาการศึกษาระดับพื้นฐานในหลายประเทศหรือการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้ชมเสียงหรือภาพจากเจ้าของภาษาในรูปแบบวีดิทัศน์หรือสื่อประสมอื่น ๆ
6. ภาษาที่ใช้บนอินเทอร์เน็ตมีจำนวนเพิ่มขึ้น (Grow of Languages on the Internet) ภาษาอังกฤษที่ใช้เป็นหลักในการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตจะลดความสำคัญลงเมื่อมีภาษาอื่น ๆ เช่น ภาษาจีน ญี่ปุ่น สเปน อารบิก เป็นต้น
7. ภาษาอื่น ๆ จะขยายตัวขึ้นมาใช้ทรัพยากรการศึกษาเพิ่มขึ้น ซึ่งภาษาจีนและภาษาสเปนกำลังท้าทายกับภาษาอังกฤษในบางประเทศที่เป็นแหล่งทรัพยากรทางการศึกษาและการกำหนดนโยบายด้านภาษา

8. ภูมิภาคเอเชียจะหันมาสนใจอนาคตของภาษาอังกฤษระดับโลก (Asia will determine the future of Global English) ประเทศในทวีปเอเชีย เช่น อินเดียและจีน กำลังเพิ่มบทบาทและสถานะระยะยาวในอนาคตที่จะใช้ภาษาอังกฤษแบบนานาชาติหรือเป็นภาษาโลก

9. ผู้เชี่ยวชาญการสอนภาษาอังกฤษจำเป็นต้องฝึกทักษะใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น (Retraining is needed for English specialists) เนื่องจากภาษาอังกฤษมีการเปลี่ยนแปลงด้านเนื้อหาและรูปแบบใหม่ ๆ ซึ่งแตกต่างจากไปจากที่เคยสอนและเรียนในชั้นเรียน

10. ภาษาอังกฤษแบบภาษาต่างประเทศจะปิดฉากลง (The end of English as foreign language) พัฒนาการด้านการสอนและการเรียนภาษาอังกฤษในระยะเวลาที่ผ่านมาได้แสดงให้เห็นว่า มีการสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและเงื่อนไขทางการตลาดซึ่งแสดงให้เห็นการเปลี่ยนแปลงกระบวนทัศน์ (Paradigm Shift) จากการสอนภาษาอังกฤษแบบเดิม ๆ ที่เป็นภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language) ก็จะสิ้นสุดลง

พัฒนาการของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ

ภาษาอังกฤษได้มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นสื่อกลางในด้านธุรกิจ เทคโนโลยีวิทยาศาสตร์ อินเทอร์เน็ต กีฬาและการบันเทิงที่เป็นที่นิยมมาก เช่น ดนตรี คอนเสิร์ต เป็นต้น การค้นคว้าวิชาการมากกว่า 50% ของงานวิจัยทั้งหมดมีการตีพิมพ์เป็นภาษาอังกฤษ ด้านวิทยาศาสตร์บางสาขามีการตีพิมพ์เผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษทั้งหมดสำหรับด้านการศึกษาที่มีการเรียนการสอนซึ่งมีวิวัฒนาการมาหลายรูปแบบ สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. ภาษาอังกฤษแบบเป็นภาษาต่างประเทศ (English as a Foreign Language, EFL) นับตั้งแต่คริสต์ทศวรรษที่ 20 เป็นต้นมา รูปแบบของภาษาอังกฤษที่ใช้เรียนและสอนส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษแบบภาษาต่างประเทศ โดยอาศัยเจ้าของภาษาเป็นหลักแบบ British English หรือ American English หลักสูตรการสอนการเรียนจะเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการฟังและการพูด ครูผู้สอนต้องมีทักษะในการใช้ภาษาและได้ฝึกอบรมวิธีการสอนมาก่อนและตัวผู้เรียนเองจะมีแรงกระตุ้นที่แตกต่างกัน ผู้เรียนอายุตั้งแต่ 10-13 ปี จนถึงระดับมัธยมศึกษา เป้าหมายเบื้องต้นของการเรียน คือ สามารถสื่อสารกับเจ้าของภาษาได้และเพื่อการทำงานอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับมหาวิทยาลัย

2. ภาษาอังกฤษแบบเป็นภาษาที่สอง (English as a Second Language, ESL) ตรงกันข้ามกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบแรก คือ การยอมรับในบทบาทของภาษาอังกฤษในสังคมที่ใช้เป็นภาษาที่สอง อย่างไรก็ตามเป้าหมายสำคัญ คือ การเรียนรู้วัฒนธรรมและค่านิยมตามแบบทางตะวันตก การเรียนการสอนแบบนี้ต้องอาศัยอาศัยผู้สอนจากประเทศที่เป็นเจ้าของภาษาซึ่งส่วนมากจะมีมาตรฐานที่แน่นอน มีการฝึกทุกทักษะของภาษาโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในสังคมเดียวกัน (Immersion Experience) ซึ่งอาจจะเป็นครอบครัวที่พูดภาษาอังกฤษเป็นต้นแบบเนื้อหาที่เรียนมีหลากหลาย

3. วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบร่วมกันของ EFL และ ESL วิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ใช้แบบเป็นภาษาต่างประเทศและแบบเป็นภาษาที่สองมีหลากหลายวิธี แต่ส่วนใหญ่จะมีรูปแบบการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communicative English Teaching, CET) ซึ่งมีการแตกแขนงออกไปอีกหลายแบบ เช่น

3.1 การสอนที่เน้นเนื้อหา (Content Based Instruction)

3.2 การเรียนจากสถานการณ์ (Situation Approach)

3.3 การเคลื่อนไหวตอบสนองทางร่างกาย (Total Physical Approach)

3.4 การใช้ประสาทสัมผัสและโปรแกรมภาษาศาสตร์ (Neuro-Linguistic Programming)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะมีรูปแบบและวิธีการเรียนการสอนภาษาอังกฤษอยู่หลายวิธี แต่ครูสอนภาษาอังกฤษในบางห้องที่ก็ยังใช้วิธีการแบบดั้งเดิม คือ การสอนหลักไวยากรณ์และการแปล (Grammar Translation Method) ในระยะหลัง ๆ นี้ รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษได้นำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร (Information and Computer Technology, ICT) มาใช้ประกอบมากขึ้น จึงมีการสอนแบบใช้คอมพิวเตอร์เป็นหลัก (Computer-Based Learning) การเรียนแบบออนไลน์ทางอินเทอร์เน็ต (Online Learning on the Internet) และการเรียนจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ครูสร้างขึ้น (E-Book) การนำโปรแกรมเว็บที่เรียกว่า Web Blogs และสื่อวีดิทัศน์ (Video) จาก web sites เช่น YouTube, Podcast (การใช้สื่อประสมระหว่าง Text, Animation และ Video) ผ่านทางเครือข่าย World Wide Web ก็กำลังเป็นที่นิยมอย่างแพร่หลาย ทำให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษมีหลากหลายวิธี เป็นการกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้มากขึ้น

4. ภาษาอังกฤษแบบ Lingua Franca (ELF) Lingua Franca คือ ภาษาที่ใช้ผสมกันในห้องที่ที่พูดหลายภาษา เช่น ในประเทศมาเลเซีย คนพื้นเมืองจะพูดภาษาจีน ภาษามลายู ภาษาอินเดียและภาษาอังกฤษ ภาษาที่ใช้ผสมกัน เช่น อังกฤษกับมาเลย์ ภาษาอังกฤษจะกลายเป็น Lingua Franca Lingua Franca เกิดขึ้นจากที่ภาษาอังกฤษเป็นที่นิยมของผู้เรียนมากขึ้น ทำให้มีการเรียนควบไปกับภาษาท้องถิ่นจึงมีการผสมกันระหว่างภาษาถิ่นกับภาษาอังกฤษ

5. ภาษาอังกฤษสำหรับผู้เยาว์ (English for Young Learners, EYL) เนื่องจากเป็นความต้องการของผู้ปกครองที่เชื่อว่าเมื่อเด็กได้เรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่เล็ก ๆ จะทำให้การเรียนรู้ได้ผลดีกว่าเรียนเมื่อโตแล้วและสร้างนิสัยความเป็นอิสระในการปรับตัวเข้ากับเจ้าของภาษาได้ดีขึ้น จึงนิยมให้ทางโรงเรียนจัดการสอนภาษาอังกฤษสำหรับผู้เยาว์ขึ้น ดังที่ปรากฏในเมืองไทยว่าเป็น Fun English Program หรือ Bilingual English Program เป็นต้น

6. ภาษาอังกฤษโลก (Global English, GE) แนวโน้มในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบัน (ศตวรรษที่ 21) จะขยายตัวออกไปอีกรูปแบบหนึ่งทั่วโลก เรียกว่า "ภาษาอังกฤษโลก" ซึ่งมีลักษณะที่เป็นอิสระ คือ ไม่ผูกติดอยู่กับระบบสังคม เศรษฐกิจ ศาสนาหรือสีผิวและกลุ่มวัฒนธรรมใด ๆ ภาษาอังกฤษจะเป็นภาษาของทุกคน ใคร ๆ ก็เรียนได้เป็นอุดมคติและนวัตกรรมที่มุ่งพัฒนาสติปัญญาแบบสากลมากกว่าเพื่อกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งโดยเฉพาะ เน้นที่การติดต่อสื่อสารแบบวัฒนธรรม (Intercultural Communication) เนื้อหาที่เรียนจะประกอบด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน สิ่งแวดล้อม การแก้ปัญหาความยากจน และความเท่าเทียมกันด้านเพศ ซึ่งถ้าดำเนินการได้ตามเป้าหมายก็จะเป็นการพัฒนาการรู้หนังสือสำหรับประชาชนทั่วโลกเลยทีเดียว

รูปโฉมใหม่ของภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21

ในยุคหลังโลกาภิวัตน์ (Post Globalization) ภาษาอังกฤษได้มีการเปลี่ยนแปลงในรูปแบบและเนื้อหาไปสู่แนวการสื่อสารแบบใหม่ เช่น ให้ความเห็นว่าเป็นรูปแบบใหม่ของโลกาภิวัตน์ซึ่งเป็นผลมาจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีการสื่อสารและคอมพิวเตอร์เพื่อสนองต่อความต้องการของสังคมหลังการปฏิวัติทางอุตสาหกรรม นวัตกรรมด้านการถ่ายทอดข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ รวมทั้งศาสตร์เกี่ยวกับนาโนเทคโนโลยี ศาสตร์ดิจิทัล การสื่อสารผ่านดาวเทียม ไฟเบอร์ออปติกและอินเทอร์เน็ตต่างก็มีผลต่อรูปโฉมใหม่ทางเศรษฐกิจสังคมและวัฒนธรรมของโลกยุคปัจจุบัน Markee (2000) ได้แสดงความคิดเห็นว่าเป็นที่แน่นอนว่าภาษาอังกฤษจะมีการปรับตัวด้านรูปแบบและเนื้อหา เพื่อรองรับการติดต่อสื่อสารตามพลวัตใหม่นี้

รูปแบบใหม่ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในยุคปัจจุบัน

เพื่ออนุวัติตามการเปลี่ยนโฉมของภาษาอังกฤษทั้งรูปแบบและเนื้อหา ได้มีการเสนอแนวคิดใหม่ในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่เรียกว่า FRESH A PPROACH ซึ่งมาจากคำย่อ F-R-E-S-H นั่นคือ

FUN = เรียนแบบสนุก มีการดูหนังฟังเพลงประกอบ

RELAX = เรียนแบบผ่อนคลาย ไม่เกร็ง ไม่เคร่งเครียด

EXPRESS = แสดงออกด้านการพูด การสนทนา การเคลื่อนไหวเชิงรุก มากกว่านั่งฟัง และจดบันทึกจากครูผู้สอน

STUDY = เรียนรู้ทำความเข้าใจหลักของการใช้ภาษาที่ถูกต้องในการพูดและการเขียน

HABIT FORMATION = ฝึกนิสัยในการใช้ภาษาและสนทนาโต้ตอบ การอ่านและการเขียนที่มีเนื้อหาสาระ

เทคนิคการสอนภาษาอังกฤษสำหรับเด็กประถม

1. ใช้รูปภาพประกอบ

รูปภาพมีความสำคัญต่อการเรียนรู้อย่างมาก เช่น เด็กอาจจะไม่เข้าใจศัพท์คำว่าปากกา คืออะไร แต่เมื่อเห็นรูปเด็กก็จะเข้าใจได้อย่างทันที โดยการเชื่อมโยงคำศัพท์และรูปภาพเข้าด้วยกัน ยิ่งเป็นภาพสีก็จะช่วยให้เด็กสนใจและจำได้ดีขึ้น

2. ใช้คำหรือประโยคง่าย ๆ

การใช้ประโยคง่าย ๆ นั้นมีความสำคัญอย่างมากในการพัฒนาการเรียนรู้สำหรับเด็ก ๆ และให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจคำสั่งง่าย ๆ ที่ครูสั่งให้ทำ เช่น การสั่งให้เด็กหยุดเล่นและตั้งใจฟัง จะทำให้เด็กรู้ว่าเวลานี้ควรหยุดเล่นก่อนนะ เพื่อตั้งใจฟังสิ่งที่ครูกำลังพูดอยู่

3. การสอนให้สนุกอยู่เสมอ

เด็กจะเรียนรู้ได้ดีกว่าเสมอเมื่อกำลังรู้สึกสนุกอยู่ เด็กสนใจและเต็มใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ทั้งยังสามารถหาเกมส์หรือกิจกรรมที่สนุกน่าสนใจมาสอนให้เด็ก ๆ ร่วมด้วยก็ยิ่งดี

4. ใช้การสวมบทบาท

การสวมบทบาทคือ วิธีการเรียนรู้ที่ดีมากในการพัฒนาทักษะการพูดอย่างมั่นใจ โดยการให้เด็กสวมบทบาทที่หลากหลาย จะทำให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์ที่แตกต่างหลากหลายไปในตัว เช่นวันนี้เด็กแสดงตัวเองเป็นคุณหมอ เด็กก็จะใช้ประโยคชักถามคนไข้อย่างง่าย ๆ ต่อผู้ปกครอง

5. ใช้เทคโนโลยีมาช่วย

เทคโนโลยีเป็นสิ่งที่ง่ายในการเป็นเพื่อนเด็ก ๆ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาและเป็นสิ่งที่ดี หากนำมาใช้ในทางที่เกิดประโยชน์ เราสามารถใช้เทคโนโลยีในการสอนเด็ก ๆ ได้ เพื่อดึงดูดเด็ก ๆ ให้มีส่วนร่วมกับบทเรียนต่าง ๆ ด้วยแอปเกมส์ที่มีให้เลือกมากมาย

6. การตีเบตหรือการโต้เถียงในเชิงสร้างสรรค์

การตีเบตสามารถเพิ่มทักษะการพูดแก่เด็ก ๆ โดยเด็กจะเรียนรู้การใช้ภาษาที่เป็นทางการ และเป็นการฝึกคิด การมีส่วนร่วมที่ดี ควรเลือกหัวข้อในการตีเบตที่เด็ก ๆ รู้และสามารถตอบคำถาม และให้ความคิดเห็นได้ เช่น ไอติมหรือลูกอม รสเปรี้ยวหรือรสหวาน ดีกว่า เป็นต้น การตีเบตจะ สะท้อนและพัฒนามุมมองของเด็กได้ดี

การจดจำ

ความหมายของการจดจำ (Remember)

กิลฟอร์ด (Guilford, 1956) กล่าวว่า ความจำเป็นความสามารถที่จะเก็บหน่วยความรู้ไว้ และสามารถระลึกได้หรือนำหน่วยความรู้นั้นออกมาใช้ได้ ในลักษณะเดียวกันกับที่เก็บเข้าไว้ ความสามารถด้านความจำเป็นความสามารถที่จำเป็นในกิจกรรมทางสมองทุกแขนง

เทอร์สโตน (Turstone, 1958) กล่าวว่า สมรรถภาพสมองด้านความจำเป็นสมรรถภาพ ด้านการระลึกได้และการจดจำเหตุการณ์หรือเรื่องราวต่าง ๆ ได้ถูกต้องแม่นยำ

ชวาล แพรัตกุล (2514) กล่าวว่า คุณลักษณะนี้คือความสามารถของสมองในการบันทึก เรื่องราวต่าง ๆ รวมทั้งที่มีสติระลึกจนสามารถถ่ายทอดออกมาได้อย่างถูกต้อง

Flavell, Miller and Miller (2001) กล่าวว่า ความจำเป็นที่บุคคลใช้เก็บรักษาข้อมูล ความรู้ต่าง ๆ ที่เขาได้รับจากการมีปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก ซึ่งส่งผลให้บุคคลสามารถเรียนรู้ จากประสบการณ์ในอดีต เข้าใจสิ่งต่าง ๆ ในปัจจุบันและคาดการณ์ไปยังอนาคตได้

ความจำเป็นทางจิตวิทยา (Memory) เป็นกระบวนการที่ข้อมูลต่าง ๆ รับการเข้ารหัส การเก็บไว้และการค้นคืน เนื่องจากว่าในระยะแรกนี้ ข้อมูลจากโลกภายนอกมากระทบกับประสาทสัมผัสต่าง ๆ ในรูปแบบของสิ่งเร้าเชิงเคมีหรือเชิงกายภาพ จึงต้องมีการเปลี่ยนข้อมูลไป เป็นอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งก็คือการเข้ารหัส เพื่อที่จะบันทึกข้อมูลไว้ในความจำได้ ระยะที่สองเป็นการเก็บ ข้อมูลนั้นไว้ในสภาวะที่สามารถจะรักษาไว้ได้เป็นระยะเวลาหนึ่ง ส่วนระยะสุดท้ายเป็นการค้นคืน ข้อมูลที่ได้เก็บเอาไว้ ซึ่งก็คือการสืบหาข้อมูลนั้นที่นำไปสู่การสำนึกรู้ให้สังเกตว่า การค้นคืนความจำ บางอย่างไม่ต้องอาศัยความพยายามภายใต้อำนาจจิตใจ

จากมุมมองเกี่ยวกับกระบวนการประมวลข้อมูล มีระยะ 3 ระยะในการสร้างและค้นคืน ความจำเป็น คือ

1. การเข้ารหัส (Encoding) เป็นการรับ การแปลผล และการรวบรวมข้อมูลที่ได้รับ
2. การเก็บ (Storage) เป็นการบันทึกข้อมูลที่ได้เข้ารหัสแล้วอย่างถาวร
3. การค้นคืน (Retrieval หรือ Recollection) หรือการระลึกถึง เป็นการระลึกถึงข้อมูลที่ได้บันทึกไว้แล้ว โดยเป็นกระบวนการตอบสนองต่อตัวช่วย (Cue) เพื่อใช้ในพฤติกรรมหรือกิจกรรมอะไรบางอย่าง การสูญเสียความจำเรียกว่าเป็นความหลงลืมหรือถ้าเป็นโรคทางการแพทย์ก็จะเรียกว่า ภาวะเสียความจำ

2. ประเภทของการจำ

2.1 ความจำอาศัยภูมิประเทศ (Topographic memory) เป็นความสามารถในการกำหนดตำแหน่งของตนในพื้นที่ในการรู้จำและดำเนินไปตามเส้นทางหรือในการรู้จำสถานที่ที่คุ้นเคย การหลงทางเมื่อเดินทางไปตามลำพังเป็นตัวอย่างหนึ่งข้อความลุ่มเหลวของความจำอาศัยภูมิประเทศ

2.2 ความจำแบบหลอดแฟลช (Flashbulb memories) เป็นความจำอาศัยเหตุการณ์ (Episodic memory) ที่ชัดเจนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่พิเศษและประกอบด้วยอารมณ์ความรู้สึกสูง ตัวอย่างเช่น การจำได้ว่าตนอยู่ที่ไหน ทำอะไรอยู่ เมื่อได้ยินข่าวการลอบสังหารประธานาธิบดีจอห์น เอฟ. เคนเนดี หรือข่าววินาศกรรม 11 กันยายน พ.ศ. 2544 เป็นตัวอย่างของความจำแบบหลอดแฟลชในปี ค.ศ. 1976 นักจิตวิทยาจอห์น ร็อบเบิร์ต แอนเดอร์สัน ได้แบ่งความจำระยะยาวออกเป็น ความจำเชิงประกาศ (Declarative หรือ Explicit memory) และความจำเชิงกระบวนการ (Procedural หรือ Implicit memory)

2.3 ความจำเชิงประกาศ ความจำเชิงประกาศนั้นกำหนดด้วยการต้องระลึกถึงภายใต้อำนาจจิตใจ (เหนือสำนึก) คือ มีกระบวนการประกอบด้วยความสำนึกที่ค้นคืนข้อมูลที่ต้องการที่จะค้นคืน เป็นระบบที่บางครั้งเรียกว่าความจำชัดแจ้ง (Explicit memory) เพราะเป็นข้อมูลที่ต้องจำและค้นคืนอย่างเปิดเผยชัดแจ้ง (ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น)

2.4 ความจำชัดแจ้ง สามารถแบ่งประเภทย่อย ๆ ออกเป็นความจำอาศัยความหมาย (Semantic memory) ซึ่งเป็นความจำเกี่ยวกับความจริงต่าง ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อมและความจำอาศัยเหตุการณ์ (Episodic memory) ซึ่งเป็นความจำเกี่ยวกับข้อมูลที่เชื่อมกับเหตุการณ์สิ่งแวดล้อม เช่น เวลาและสถานที่ ความจำอาศัยความหมายทำให้เกิดการเข้ารหัสความรู้เชิงนามธรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับโลกได้ เช่นความรู้ว่า "กรุงปารีสเป็นเมืองหลวงของประเทศฝรั่งเศส" เปรียบเทียบกับความจำอาศัยเหตุการณ์ ซึ่งใช้ในเรื่องความจำเกี่ยวกับตนเอง เช่น ความรู้สึกทางประสาทสัมผัส อารมณ์ความรู้สึกและความสัมพันธ์ที่เป็นอัตวิสัยของสิ่งนั้นกับสถานที่และเวลา โดยเฉพาะ

3. ระบบความจำระบบความจำ (Memory System)

เป็นการนำข้อมูลจัดเก็บไว้ให้เกิดเป็นความทรงจำ ผ่านการจำได้ (Remember) โดยสามารถแบ่งระดับของการจำได้ออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

3.1 การจำจากการรับรู้สัมผัส (Sensory memory) เป็นความทรงจำที่เกิดขึ้นเนื่องจากการรับรู้ เช่น ภาพ เสียง ซึ่งจะมีการจดจำได้ในระยะสั้น

3.2 ความทรงจำระยะสั้น (Short term memory) เป็นความทรงจำที่ได้รับการจัดเก็บไว้แล้วและมีการนำกลับมาใช้หรือไม่ก็ได้ กลายเป็นความทรงจำชั่วคราว ซึ่งระบบจะทำการลืมข้อมูลนี้ไปในระยะ 30 วินาที แต่จะมีการคงไว้ในสมอง ซึ่งอาจดึงกลับมาในอนาคตได้ถ้ามีภาวะวิกฤติเกิดขึ้น เช่นการจดจำคำพูด ภาพโฆษณา

3.3 ความทรงจำระยะยาว (Long term memory) เป็นความทรงจำที่ได้รับการตีค่าว่ามีความหมาย ได้รับการเรียนรู้ซ้ำ ๆ เกิดการจดจำอย่างต่อเนื่อง และสามารถดึงกลับมาใช้ได้ หากมีสิ่งกระตุ้นความทรงจำที่เหมาะสม เช่น การจดจำบทเรียน ภาพสถานที่ต่าง ๆ

ทฤษฎีการเรียนรู้ของบลูม

บลูม (Bloom, 1976) เป็นนักการศึกษาชาวอเมริกัน เชื่อว่าการเรียนการสอนที่จะประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพนั้น ผู้สอนจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้ชัดเจนแน่นอน เพื่อให้ผู้สอนกำหนดและจัดกิจกรรมการเรียนรวมทั้งวัดประเมินผลได้ถูกต้องและบลูมได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมโดยอาศัยทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาพื้นฐานว่า มนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกายและด้านจิตใจและนำหลักการนี้จำแนกเป็นจุดมุ่งหมายทางการศึกษา เรียกว่า Taxonomy of Educational objectives (บุญชม ศรีสะอาด, 2537 และ Bloom, 1976 อ้างถึงใน อติญาณ์ ศรีเกษตรริน, 2543, หน้า 72-74)

จุดประสงค์ที่สำคัญของการเรียนการสอน คือ เพื่อให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์ พฤติกรรมเหล่านี้จำแนกและจัดลำดับออกเป็นหมวดหมู่และระดับตามความยากง่ายหมวดหมู่เหล่านี้เรียกว่า Taxonomy of Educational objectives แบ่งเป็น 3 หมวด คือ

1. พฤติกรรมพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) หมายถึง การเรียนรู้ทางด้านความคิด ความรู้การแก้ปัญหา จัดเป็นพฤติกรรมทางด้านสมองและสติปัญญา โดย บลูมและคณะเป็นผู้คิดขึ้น แบ่งออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

1.1 ความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการที่จะจดจำ (Memorization) และระลึกได้ (Recall) เกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับไปแล้ว อันได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ที่เจาะจงหรือเป็นหลักทั่ว ๆ ไป วิธีการ กระบวนการต่าง ๆ โครงสร้าง สภาพของสิ่งต่าง ๆ และสามารถถ่ายทอดออกมาโดยการพูด เขียน หรือกิริยาท่าทาง แบ่งประเภทตามลำดับความซับซ้อนจากน้อยไปหามาก เช่น การเรียนรู้ว่าอาหารหลักมี 5 หมู่ เป็นต้น

1.2 ความเข้าใจ (Comprehension) สามารถให้ความหมาย แปล สรุปหรือเขียนเนื้อหาที่กำหนดใหม่ได้ โดยที่สาระหลักไม่เปลี่ยนแปลง

1.3 การนำไปใช้ (Application) สามารถนำวัสดุ วิธีการ ทฤษฎี แนวคิด มาใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างจากที่ได้เรียนรู้มา เช่น เรียนทำอาหารมาแล้ว สามารถประกอบอาหารได้หลายอย่างโดยใช้ความรู้ที่มีอยู่ สามารถรู้ว่าอาหารปริมาณ แค่นั้นต้องใส่น้ำปลาเท่าใด เป็นต้น

1.4 การวิเคราะห์ (Analysis) สามารถแยกองค์ประกอบที่สลับซับซ้อนออกเป็นส่วน ๆ ให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยต่าง ๆ เช่น เรียนทำอาหารมาแล้วพอมากับอาหารที่ปรุงเสร็จสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ประกอบด้วยอะไรบ้าง วิธีปรุงอย่างไร ใช้ไฟเบาหรือไฟแรง เป็นต้น

1.5 การสังเคราะห์ (Synthesis) หมายถึง ความสามารถในการรวบรวมหรือนำองค์ประกอบหรือส่วนต่าง ๆ เข้ามารวมกัน เพื่อให้เป็นภาพพจน์โดยสมบูรณ์ เป็นกระบวนการพิจารณาแต่ละส่วนย่อย ๆ แล้วจัดรวมกันเป็นหมวดหมู่ ให้เกิดเรื่องใหม่หรือสิ่งใหม่ สามารถสร้างหลักการกฎเกณฑ์ขึ้นเพื่ออธิบายสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น สรุปเหตุผลตามหลักตรรกวิทยา การคิดสูตรสำหรับหาจำนวนที่เป็นอนุกรม

1.6 การประเมินค่า (Evaluation) สามารถตัดสิน ติราคาคุณภาพของสิ่งต่าง ๆ โดยมีเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นเครื่องตัดสิน เช่น การตัดสินกีฬา ตัดสินคดี หรือประเมินว่าสิ่งนั้นดีไม่ดี ถูกต้องหรือไม่ โดยประมวลมาจากความรู้ทั้งหมดที่มี

แนวคิด Cognitive Domain ของแอนดอร์สัน ได้ชี้ให้เห็นว่ากระบวนการทางพุทธิปัญญาที่นำเสนอโดยบลูมนำไปสู่ความเข้าใจของคนทั่วไปว่ากระบวนการดังกล่าวไม่สามารถทับซ้อนหรือเหลื่อมล้ำกันได้ จะต้องบรรลุกระบวนการในระดับที่ต่ำกว่าให้ได้ทั้งหมดก่อน จึงจะสามารถบรรลุถึงกระบวนการในระดับที่สูงได้นั้นเป็นมาตรฐานที่เข้มงวดเกินไป (วิวัฒน์ ชัตติยะมาและฉัตรศิริปิยะพิมลสิทธิ์, ม.ป.ป.) ต่อมาในช่วง ปี 1990s แอนดอร์สันและแครทวอลล์ (Anderson & Krathwohl, 2001) ได้ทำการปรับปรุงการจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาใหม่เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้งานและปรับปรุงและนำเสนอแนวคิดไว้ในหนังสือเรื่อง “A Taxonomy for Learning, Teaching and Assessing: A Revision of Bloom's Taxonomy of Educational Outcomes” ในปี 2001 ซึ่งการปรับปรุงการจำแนกจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่นำเสนอโดยแอนดอร์สันและแครทวอลล์เป็นการปรับเปลี่ยนจุดประสงค์ทางการด้านพุทธิปัญญาในสองประเด็น คือ การปรับเปลี่ยนขั้นตอนและคำศัพท์ที่ใช้ในกระบวนการพุทธิปัญญาและเพิ่มโครงสร้างจากมิติเดียวเป็นสองมิติ ดังนี้ (Krathwohl, 2002)

ภาพที่ 2 Cognitive Domain (Anderson & Krathwohl, 2001)

ตารางที่ 1 กระบวนการและคำศัพท์ที่ใช้ในกระบวนการพุทธิปัญญาของบลูมแบบดั้งเดิม
และแบบปรับปรุงใหม่

กระบวนการและคำศัพท์เดิม	กระบวนการและคำศัพท์ใหม่
1. ความรู้ (Knowledge)	1. จำ (Remember)
2. ความเข้าใจ (Comprehension)	2. เข้าใจ (Understand)
3. การนำไปใช้ (Application)	3. ประยุกต์ใช้ (Apply)
4. การวิเคราะห์ (Analysis)	4. วิเคราะห์ (Analyze)
5. การสังเคราะห์ (Synthesis)	5. ประเมินค่า (Evaluate)
6. การประเมินค่า (Evaluation)	6. สร้างสรรค์ (Create)

กระบวนการและคำศัพท์ใหม่อธิบายได้ดังนี้

1. จำ (Remember) หมายถึง ความสามารถในการดึงเอาความรู้ที่มีอยู่ในหน่วยความจำระยะยาวออกมา แบ่งประเภทย่อยได้ 2 ลักษณะ คือ
  - 1.1 จำได้ (Recognizing)
  - 1.2 ระลึกได้ (Recalling)
2. เข้าใจ (Understand) หมายถึง ความสามารถในการกำหนดความหมายของคำพูดตัวอักษร และการสื่อสารจากสื่อต่าง ๆ ที่เป็นผลมาจากการสอน แบ่งประเภทย่อยได้ 7 ลักษณะ คือ
  - 2.1 ตีความ (Interpreting)
  - 2.2 ยกตัวอย่าง (Exemplifying)
  - 2.3 จำแนกประเภท (Classifying)
  - 2.3 สรุป (Summarizing)
  - 2.5 อนุมาน (Inferring)
  - 2.6 เปรียบเทียบ (Comparing)
  - 2.7 อธิบาย (Explaining)
3. ประยุกต์ใช้ (Apply) หมายถึง ความสามารถในการดำเนินการหรือใช้ระเบียบวิธีการภายใต้สถานการณ์ที่กำหนดให้ แบ่งประเภทย่อยได้ 2 ลักษณะ คือ
  - 3.1 ดำเนินงาน (Executing)
  - 3.2 ใช้เป็นเครื่องมือ (Implementing)
4. วิเคราะห์ (Analyze) หมายถึง ความสามารถในการแยกส่วนประกอบของสิ่งต่าง ๆ และค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างส่วนประกอบ ความสัมพันธ์ระหว่างของส่วนประกอบกับโครงสร้างรวมหรือส่วนประกอบเฉพาะ แบ่งประเภทย่อยได้ 3 ลักษณะ คือ
  - 4.1 บอกความแตกต่าง (Differentiating)
  - 4.2 จัดโครงสร้าง (Organizing)
  - 4.3 ระบุคุณลักษณะ (Attributing)

5. ประเมินค่า (Evaluate) หมายถึง ความสามารถในการตัดสินใจโดยอาศัยเกณฑ์หรือมาตรฐานแบ่งประเภทย่อยได้ 2 ลักษณะ คือ

5.1 ตรวจสอบ (Checking)

5.2 วิพากษ์วิจารณ์ (Critiquing)

6. สร้างสรรค์ (Create) หมายถึง ความสามารถในการรวมส่วนประกอบต่าง ๆ เข้าด้วยกันด้วยรูปแบบใหม่ ๆ ที่มีความเชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุผล หรือทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นแบบแบ่งประเภทย่อยได้ 3 ลักษณะ คือ

6.1 สร้าง (Generating)

6.2 วางแผน (Planning)

6.3 ผลิต (Producing)

2. จิตพิสัย (Affective Domain) (พฤติกรรมด้านจิตใจ)

ค่านิยม ความรู้สึก ความซาบซึ้ง ทศนคติ ความเชื่อ ความสนใจและคุณธรรม พฤติกรรมด้านนี้อาจไม่เกิดขึ้นทันที ดังนั้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและสอดแทรกสิ่งที่ดีงามอยู่ตลอดเวลา จะทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปในแนวทางที่พึงประสงค์ได้ จะประกอบด้วยพฤติกรรมย่อย ๆ 5 ระดับ ได้แก่

2.1 การรับรู้ เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นต่อปรากฏการณ์ หรือสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นไปในลักษณะของการแปลความหมายของสิ่งเร้านั้นว่าคืออะไร แล้วจะแสดงออกมาในรูปของความรู้สึกที่เกิดขึ้น

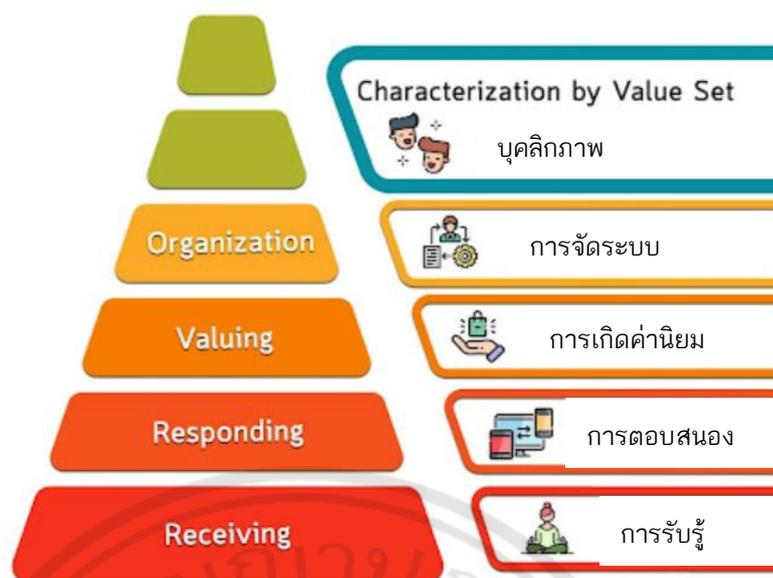
2.2 การตอบสนอง เป็นการกระทำที่แสดงออกมาในรูปของความเต็มใจ ยินยอมและพอใจต่อสิ่งเร้านั้น ซึ่งเป็นการตอบสนองที่เกิดจากการเลือกสรรแล้ว

2.3 การเกิดค่านิยม เป็นการเลือกปฏิบัติในสิ่งที่เป็นที่ยอมรับกันในสังคม ซึ่งจะแสดงออกมาในรูปของการยอมรับนับถือในคุณค่านั้น ๆ หรือปฏิบัติตามในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จนกลายเป็นความเชื่อ แล้วจึงเกิดทัศนคติที่ดีในสิ่งนั้น

2.4 การจัดระบบ เป็นการสร้างแนวคิดและจัดระบบของค่านิยมที่เกิดขึ้น ซึ่งจะรวบรวมค่านิยมเหล่านั้น โดยอาศัยความสัมพันธ์กับสิ่งที่ยึดถือ เพื่อใช้เป็นหลักในการพิจารณาในเรื่องต่าง ๆ ถ้าเข้ากันได้ก็จะยึดถือต่อไป แต่ถ้าขัดกันอาจไม่ยอมรับค่านิยมใหม่ หรืออาจจะยอมรับค่านิยมใหม่โดยยกเลิกค่านิยมเก่าไปก็ได้

2.5 บุคลิกภาพ เป็นการนำค่านิยมที่ยึดถืออันนั้นมาใช้ เป็นตัวควบคุมพฤติกรรมที่เป็นนิสัยประจำตัวของตน ให้ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดีถูกต้องดีงาม

พฤติกรรมด้านจิตพิสัยนี้ จะเกี่ยวกับความรู้สึกและจิตใจ ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับรู้จากสิ่งแวดล้อม แล้วจึงเกิดปฏิกิริยาโต้ตอบ จากนั้นขยายกลายเป็นความรู้สึกด้านต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยมและยังพัฒนาต่อไปเป็นความคิด อุดมคติ ซึ่งจะเป็นควบคุมทิศทางพฤติกรรมของคน คนจะรู้ดี รู้ชั่วอย่างไรนั้นก็เป็ผลของพฤติกรรมด้านนี้

ภาพที่ 3 Affective Domain (Bloom et al, 1956)

3. ทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) (พฤติกรรมด้านกล้ามเนื้อประสาท)

พฤติกรรมที่บ่งถึงความสามารถในการปฏิบัติงานได้อย่างคล่องแคล่วชำนาญ ซึ่งแสดงออกมาได้โดยตรงโดยมีเวลาและคุณภาพของงานเป็นตัวชี้ระดับของทักษะประกอบด้วย 5 ชั้น ดังนี้

3.1 การรับรู้ เป็นการให้ผู้เรียนได้รับรู้หลักการปฏิบัติที่ถูกต้องหรือเป็นการเลือกหาตัวแบบที่สนใจ

3.2 กระทำตามแบบ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนพยายามฝึกตามแบบที่ตนสนใจและพยายาม ทำซ้ำ เพื่อที่จะให้เกิดทักษะตามแบบที่ตนสนใจให้ได้หรือสามารถปฏิบัติงานได้ตามข้อแนะนำ

3.3 การหาความถูกต้องเป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องอาศัยเครื่องชี้แนะ เมื่อได้กระทำซ้ำแล้ว ก็พยายามหาความถูกต้องในการปฏิบัติ ซึ่งจะพัฒนาเป็นรูปแบบของตัวเอง อาจจะเหมือนหรือไม่เหมือนกับตัวแบบเดิมก็ได้

3.4 การกระทำอย่างต่อเนื่องหลังจากตัดสินใจหลังจากที่ได้ตัดสินใจเลือกรูปแบบที่เป็นของตัวเองก็จะมีกระทำตามรูปแบบนั้นอย่างต่อเนื่องจนปฏิบัติงานที่ยุ่ยากซับซ้อนได้ เป็นพฤติกรรมที่ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้องและคล่องแคล่ว นั่นคือ เกิดทักษะขึ้นแล้ว การที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะได้จะต้องอาศัยการฝึกฝนในเรื่องนั้นและกระทำอย่างสม่ำเสมอ

3.5 การกระทำได้อย่างเป็นธรรมชาติ เป็นพฤติกรรมสุดท้ายที่จะได้จากการฝึกอย่างต่อเนื่อง จนสามารถปฏิบัติสิ่งนั้น ๆ ได้คล่องแคล่วองไวโดยอัตโนมัติ ดูเป็นไปอย่างธรรมชาติไม่ขัดเขิน ซึ่งถือเป็นความสามารถของการปฏิบัติในระดับสูง

ภาพที่ 4 Psychomotor Domain ที่มา: Bloom et al, (1956)

จากทฤษฎีดังกล่าวคือ ผู้เรียนทุกคนนั้นต้องมีพื้นฐานในการเรียนรู้ทุกคน แต่อาจจะไม่เท่ากันเพราะคนเรามีการเรียนรู้ที่ต่างกัน บางคนพบเจอสิ่งที่แตกต่างจากคนอื่นก็จะมี ความรู้ความเข้าใจที่ต่างจากคนอื่น แต่ถ้าผู้เรียนมีพื้นฐานในการเรียนรู้คล้าย ๆ กัน มีความรู้ความเข้าใจ มีการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์คล้าย ๆ กัน ผลการเรียนรู้ของคนกลุ่มนี้ก็จะคล้ายกันด้วย

การที่ผู้เรียนจะเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้นผู้เรียนจะต้องมีความกระตือรือร้นตลอดเวลาผู้เรียนจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจในสิ่งที่เราจะเรียนรู้ เมื่อมีความเข้าใจแล้วต้องวิเคราะห์ให้ได้ก่อนจากนั้นถึงจะประเมินค่า จากทฤษฎีดังกล่าวกล่าวกันว่ามนุษย์จะเกิดการเรียนรู้ใน 3 ด้านคือ ด้านสติปัญญา ด้านร่างกายและด้านจิตใจ ทุกสิ่งนี้ต้องดำเนินไปอย่างพร้อม ๆ กันถึงจะเป็นการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

ทฤษฎีการจำ

1. ทฤษฎีความจำสองกระบวนการ (Two – Process Theory of Memory)

ทฤษฎีนี้สร้างขึ้นโดย แอตคินสันและชิฟฟริน (Atkinson and Shiffrin) ในปี ค.ศ. 1968 กล่าวถึงความจำระยะสั้นหรือความจำทันทีทันใดและความจำระยะยาวว่า ความจำระยะสั้นเป็นความจำชั่วคราว สิ่งใดก็ตามถ้าอยู่ในความจำระยะสั้นจะต้องได้รับการทบทวนอยู่ตลอดเวลา มิฉะนั้นความจำสิ่งนั้นจะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว ในการทบทวนนั้นเราจะไม่สามารถทบทวนทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในระบบความจำระยะสั้น ดังนั้นจำนวนที่เราจำได้ในความจำระยะสั้นจึงมีจำกัด การทบทวนป้องกันไม่ให้ความจำสลายตัวไปจากความจำระยะสั้นและถ้าสิ่งใดอยู่ในความจำระยะสั้นเป็นระยะเวลาที่ยาวนานสิ่งนั้นก็มีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว ถ้าเราจำสิ่งใดได้ในความจำระยะเวลายาวนานสิ่งนั้นก็มีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาว ถ้าเราจำสิ่งใดไว้ในความจำระยะยาวสิ่งนั้นก็ติดอยู่ในความทรงจำตลอดไป (ชัยพร วิชชาวุธ, 2520)

2. ทฤษฎีการสลายตัว (Decay Theory)

เป็นทฤษฎีการลืม กล่าวว่าการลืมเกิดขึ้นเพราะการละลายในการทบทวนหรือไม่นำสิ่งที่จะจำไว้ออกมาใช้เป็นประจำ การละลายจะทำให้ความจำค่อย ๆ สลายตัวไปเองในที่สุด ทฤษฎีการสลายตัวนี้จะจริงในความจริงในความจริงในความจริง เพราะในความจำระยะสั้นหากเราไม่ได้จดจำหรือสนใจทบทวนในสิ่งที่ต้องการจะจำเพียงชั่วคราวสิ่งนั้นจะหายไปจากความทรงจำทันที (Adams, 1967, pp. 23 - 25)

3. หลักการรับรู้ภาพและสัญลักษณ์

มนุษย์สามารถจำภาพสารพัดชนิดที่ผ่านมาได้และภาพต่าง ๆ ถูกเก็บในจิตสำนึกซึ่งมนุษย์สามารถระลึกออกมาได้อย่างถูกต้องโดยอาศัยหลัก 3 ข้อ คือ (Fleming & Sheikhian, 1972 อ้างถึงใน พงษ์สวัสดิ์ ลาภบุญเรือง, 2516, หน้า 12)

3.1 เมื่อมนุษย์ได้เห็นภาพใด ๆ เขาย่อมแปลความหมายออกมาเป็นถ้อยคำหรือรูปลักษณะต่าง ๆ ตามแต่ความทรงจำที่เขาสะสมไว้

3.2 มนุษย์จะตอบสนองสิ่งเร้าใหม่ที่เป็นภาพหรือสัญลักษณ์ ในลักษณะที่ไม่เป็นภาษาหรือจินตนาการก่อน หลังจากนั้นช่วงหนึ่งจะสามารถบอกได้ว่าสิ่งนั้นคืออะไร

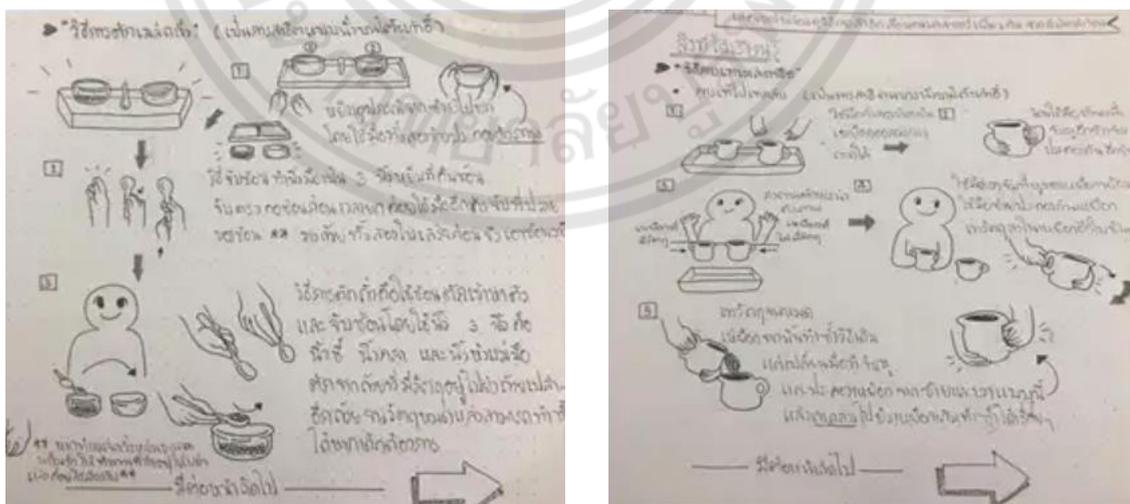
3.3 มนุษย์มิได้เก็บความจำไว้ในระบบประสาท แต่คงอยู่เฉพาะในรูปแบบของการรับรู้ เช่น เมื่อดูภาพหนึ่งที่มีทั้งภาพและคำ เขาจะนึกถึงภาพหรือคำอย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วแต่ว่าอย่างไรจะเด่นชัดกว่ากัน ซึ่งหลักข้อนี้สนับสนุนสิ่งเร้าที่เป็นภาพและคำคู่กัน

4. เทคนิค Show and Sketch (จุฬินทิภา นพคุณ, 2564)

เทคนิคการสอนที่ทำให้ผู้เรียนสามารถจดจำเนื้อหาที่เรียนได้มีความสุขได้ใช้จินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ ทำให้ใช้สมองทั้ง 2 ซีกทำงานไปพร้อม ๆ ขณะเรียนผ่านเทคนิค Show and Sketch จากการสอนที่ผ่านมา พบว่า นักเรียนมีปัญหาเรื่องการจดจำข้อมูลต่าง ๆ ในรายวิชา เนื่องจากวิชาการสอนแบบมอนเตสซอริเป็นวิชาที่นักเรียนต้องเรียนรู้เนื้อหาทฤษฎีร่วมกับการฝึกภาคปฏิบัติ ซึ่งนักเรียนต้องสามารถมีทั้งองค์ความรู้และสามารถนำความรู้ด้านการสอนแบบมอนเตสซอริไปใช้ได้จริง ดังนั้นวิธีการสอนหนึ่งในภาคปฏิบัติที่ถูกนำมาใช้ในครั้งแรก ๆ คือ วิธีการสอนแบบสาธิต แต่พบว่า หากสอนแบบสาธิตไปแบบธรรมดาเหมือนที่ผ่านมา เมื่อสอบภาคปฏิบัตินักเรียนจำนวนมาก

ไม่สามารถจำวิธีการสาธิตของอาจารย์ได้ อ่านที่จดแล้วก็ยังมีบางขั้นตอนที่ยังสับสน เพราะขั้นตอนการสอนแบบมอนเตสซอรีนั้นมีรายละเอียดค่อนข้างมาก จึงมองย้อนกลับไปเมื่อตอนสมัยวัยเด็ก ประมาณ 30 ปีที่แล้ว มีอาจารย์วิทยาศาสตร์ท่านหนึ่งได้ให้เราทำสมุดบันทึกเนื้อหาวิชาที่สามารถวาดรูป ระบายสีได้ ตกแต่งได้ ตัดภาพจากนิตยสารที่สอดคล้องกับเนื้อหาที่บันทึกมาใส่ติดได้ ทำให้รู้สึกตัวเองสนุกกับการเรียนวิทยาศาสตร์มากขึ้นทั้ง ๆ ที่ไม่ชอบวิทยาศาสตร์เลยและเวลาสอบก็จดจำได้ง่าย จึงมาคิดว่าเราควรใช้วิธีการลักษณะคล้าย ๆ กันมาใช้ ดังนั้นจึงเกิดวิธีสอนแบบสาธิตร่วมกับเทคนิคการทำ Sketchnote ขึ้น ซึ่งมีการเรียกเองว่า “Show and Sketch” คือ อาจารย์เป็นผู้ Show และนักเรียนเป็นผู้ Sketch ซึ่งการ Sketch นี้เราไม่ได้ต้องการให้นักเรียนวาดออกมาสวย ไม่จำเป็นต้องวาดรูปเก่ง หรือมีทักษะการวาดรูปมาก่อน แต่สิ่งที่สำคัญในการทำครั้งนี้ คือ การให้นักเรียนสามารถจดจำขั้นตอนการสอนแบบสาธิตของอาจารย์ได้ โดยรู้สึกสนุกไปด้วยและเป็น การบูรณาการวิชาต่าง ๆ ด้วย เช่น ศิลปะ การออกแบบ เป็นต้น

จากการสอนด้วยวิธีสอนแบบสาธิตร่วมกับเทคนิคการทำ Sketchnote เป็นการสอนที่ดูธรรมดาแต่จริง ๆ แล้วนักศึกษาได้รับประโยชน์มากมายจากตา ดู ฟัง สมองคิด มือเขียน มือได้ปฏิบัติ (ทั้งการเขียนบันทึกขั้นตอนการสาธิตการสอนจากอาจารย์ การจับใจความสำคัญของเนื้อหาในบันทึก แล้วถ่ายทอดออกมาเป็นวาดถ่ายทอดออกมาเป็นการ Sketch และการลงมือปฏิบัติจริงหลังการดู อาจารย์สาธิตจบ) และที่สำคัญสอดคล้องกับหลักการทำงานของสมอง ที่ว่าสมองจะทำงานได้ดีหากทำงานร่วมกันทั้งสองซีก ซึ่งการสอนในลักษณะนี้สมองได้ทำงานร่วมกันสองซีกอย่างแน่นอน ซีกซ้ายเป็นสมองด้านการคิดต่าง ๆ ในการเรียนรู้เนื้อหา ส่วนซีกขวาเป็นสมองด้านศิลปะ ดนตรี การใช้ความรู้สึกต่าง ๆ Sketchnote จัดว่าเป็นงานศิลปะที่สร้างสรรค์เนื่องจากทำให้ผู้วาดได้ใช้จินตนาการในการวาดด้วยลายเส้นของตนเอง

ภาพที่ 5 ตัวอย่างภาพที่เกิดจากการสอนโดยวิธีการ Show & Sketch ([www.https://insku.com/idea](https://insku.com/idea))

สำหรับการสอนแบบ Show and Sketch นี้ พบว่า ได้ผลดีนักเรียนสามารถจดจำขั้นตอน การสาธิตการสอนในภาคทฤษฎีได้ดีกว่าการจดบันทึกเพียงอย่างเดียวเพราะเห็นเป็นภาพที่ชัดเจน เข้าใจง่าย นักเรียนรู้สึกมีความสุข สนุกกับสิ่งที่ทำได้ใช้วิชาศิลปะการออกแบบมาประยุกต์ใช้ เมื่อจบ การศึกษาไปแล้วสามารถนำ Sketchnote ที่จดบันทึกนำไปใช้ได้ตลอดเวลาผ่านไปนานแค่ไหนก็ยังจดจำ ได้เข้าใจง่าย เห็นเป็นภาพที่ชัดเจน

ทักษะแห่งการเรียนรู้

ทักษะแห่งการเรียนรู้เป็นการกำหนดแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ แนวทางนี้ได้ ถูกผสมผสานองค์ความรู้ทักษะเฉพาะด้าน ความชำนาญการและความรู้เท่าทันด้านต่าง ๆ เข้าด้วยกัน เพื่อความสำเร็จของผู้เรียนทั้งด้านการทำงานและการดำเนินชีวิต ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของ มนุษย์ คือ หลักการ 3R7C ซึ่ง หลัก 3R ได้แก่ Reading (อ่านออก) Writing (เขียนได้) Arithmetics (คิดเลขเป็น) 7C ได้แก่ ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจรรย์ญาณและทักษะในการแก้ปัญหา (Critical thinking & Problem Solving) ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Creativity & Innovation) ทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรม (Cross-cultural Understanding) ทักษะ ด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีมและภาวะผู้นำ (Collaboration, Teamwork & Leadership) ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information & Media Literacy) และทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร (Computing & ICT Literacy)

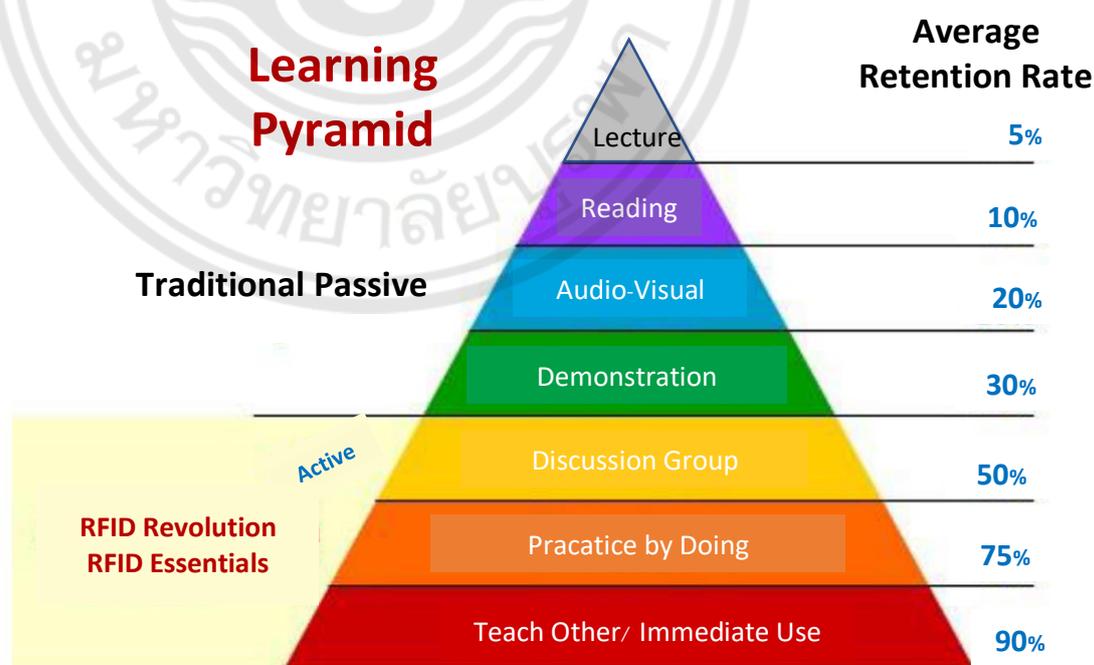
ทักษะสำคัญอีก 3 ด้าน นอกจากผู้เรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับสาระวิชาหลักและแนวคิดสำคัญ ในศตวรรษที่ 21 ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ควรจะต้องได้รับการปลูกฝังให้ได้ทักษะสำคัญอีก 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิด อย่างมีวิจรรย์ญาณและการแก้ปัญหาและการสื่อสารและการร่วมมือ
2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสารผ่านทาง สื่อและเทคโนโลยีมากมาย
3. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จ ผู้เรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญดังต่อไปนี้ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่ม สร้างสรรค์และเป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) และภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

บทบาทและทักษะของครูกับการเรียนการสอน

ครูมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงและก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมือง ให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคนหรือเยาวชนของชาติเสียก่อน จึงจะสามารถช่วยกันสร้างความเจริญ ให้แก่ชาติต่อไปได้ โดยครูมีหน้าที่ในการปลูกฝังทั้งวิชาความรู้ความประพฤติในปัจจุบันบทบาทและ ความสำคัญของครูได้ลดน้อยลงเนื่องจากความเปลี่ยนแปลงก้าวหน้าด้านเทคโนโลยี การเรียนการสอน โดยครูต้องเปลี่ยนบทบาทเป็น “โค้ช” กล่าวคือ ครูต้องให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้

เพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับไปบูรณาการและต่อยอดได้สิ่งสำคัญในการเรียน โดยต้องปรับเปลี่ยนระบบการเรียนการสอน คือ เปลี่ยนเป้าหมายจาก “ให้ความรู้” ไปสู่ “ให้ทักษะ” เปลี่ยนจาก “ครูเป็นหลัก” เป็นผู้เรียนเป็นหลัก” ปัจจุบัน ครูจำเป็นที่จะต้องพัฒนาขีดความสามารถของตนให้เท่าทันกับโลกที่กำลังหมุนไปอย่างรวดเร็ว เพราะสภาพของโลกนี้เปลี่ยนไปเป็นโลกแห่งข้อมูลข่าวสารและเทคโนโลยีเป็นสังคมโลกที่สลับซับซ้อนเชื่อมโยง สังคมโลกกลายเป็นสังคมความรู้ (Knowledge Society) หรือ สังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาและองค์การทางการศึกษาจึงต้องปรับตัวให้ เป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) โดยให้ความสำคัญทั้งครูและผู้เรียนก้าวเข้าสู่การเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ปรับการเรียนการสอนเป็น “สอนน้อย เรียนมาก” (Teach Less, Learn More) เรียนรู้จากการปฏิบัติ เรียนรู้จากชีวิตจริง การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดของตนเอง ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการใช้แนวการสอนหรือวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อทำให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จทางการเรียนรู้อ การศึกษาในปัจจุบันผู้เรียนต้องนำทฤษฎีการเรียนรู้ที่ได้รับไปสู่อการปฏิบัติถึงแม้ว่าความรู้ที่มีอยู่ในการปฏิบัตินั้นจะเป็นความรู้ที่ไม่ชัดเจน สิ่งสำคัญ คือ ผู้เรียนจะต้องเกิดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุดและมีความซับซ้อนมากที่สุดเช่นกัน การเรียนการสอนแต่ละวิธีส่งผลการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังจะอธิบายได้จากปิรามิดแห่งการเรียนรู้ (Learning Pyramid) ในภาพที่ 6 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเรียนรู้ที่มีการสอนแบบบรรยาย ผู้เรียนนั่งฟังผู้สอน (Passive Learning) มีอัตราการเรียนรู้ (Retention Rate) เพียงร้อยละ 5 ในขณะที่การสอนคนอื่นหรือลงมือทำทันที (Active Learning) มีอัตราการเรียนรู้ถึงร้อยละ 90

ภาพที่ 6 ปิรามิดแห่งการเรียนรู้

ทฤษฎีปิรามิดแห่งการเรียนรู้

1. การเรียนในห้องเรียน (Lecture) ผู้เรียนนั่งฟังบรรยายจะจดจำได้เพียง 5%
2. การอ่านด้วยตนเอง (Reading) ผู้เรียนจะจำได้เพิ่มขึ้นเป็น 10%
3. การฟังและได้เห็น (Audiovisual) เช่น การดูโทรทัศน์ฟังวิทยุผู้เรียนจะจำได้ 20%
4. การได้เห็นตัวอย่าง (Demonstration) จะช่วยให้ผู้เรียนจำได้ 30%
5. การได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (Discussion) เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กันในกลุ่ม จะช่วยให้ผู้เรียนจำได้ถึง 50%

6. การได้ทดลองปฏิบัติเอง (Practice doing) จะช่วยให้ผู้เรียนจำได้ถึง 75%

7. การได้สอนผู้อื่น (Teaching) เช่น การติวหรือการสอน จะช่วยให้ผู้เรียนจำได้ถึง 90%

จากทฤษฎีปิรามิดแห่งการเรียนรู้แสดงให้เห็นว่าการที่ผู้เรียนได้สอนและอธิบายให้กับเพื่อนร่วมชั้นเรียนหรือการได้สอนให้ผู้อื่น (Teaching) ส่งผลให้ผู้เรียนจำได้ถึง 90 % การทดลองปฏิบัติเอง (Practice doing) จะจำได้ถึง 75% และการได้แลกเปลี่ยนพูดคุยกัน (Discussion) เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้กันในกลุ่ม จะช่วยให้จำได้ถึง 50% ดังนั้นบทบาทของครูผู้สอนในปัจจุบันจึงต้องเรียนรู้เทคโนโลยีเพิ่มขึ้น ปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากเดิมที่ยืนอธิบายหน้ากระดานให้ผู้เรียนฟังแล้วสั่ง การบ้านแต่ครูผู้สอนต้องใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยมาใช้ เพื่อให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติกิจกรรมเองโดยที่ผู้สอนคอยเป็นที่ปรึกษาของผู้เรียนแทน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

มณฑนา เรื่องสกุลราช, กาญจนา รัตนปริदानันต์, จุฑามาศ พงษ์ข้างอยู่ และคณะ (2558) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ผลของสื่อที่มีต่อความจำของนิสิตคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒมงครักษ์ โดยทำการศึกษาในกลุ่มนิสิตแพทย์ เป็นมีวิจัยเชิงทดลอง เก็บข้อมูลจากนิสิตแพทย์ ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 5 จำนวน 136 คน โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยถูกแบ่งออกเป็น 4 กลุ่มเท่า ๆ กันตามแบบทดสอบที่ใช้ คือ กลุ่มภาพสี ข้อความสี ภาพขาว-ดำและข้อความขาว-ดำ ประเมินผลจากแบบทดสอบเป็นคะแนน ผลการศึกษาพบว่า สื่อ กระตุ้นความทรงจำระยะสั้นได้ดีกว่า ขาว-ดำ เพราะกระบวนการจำของมนุษย์นั้นประกอบด้วย การรับรู้และความตั้งใจหากมีปัจจัยกระตุ้นไม่ว่าจะเป็นเสียงหรือสี จะสามารถกระตุ้นให้จดจำสิ่งต่าง ๆ ได้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการใช้แบบเรียนที่มีสีสัน จะทำให้สามารถจดจำเนื้อหาที่เรียนได้ดีขึ้นซึ่งช่วยให้ความสามารถในการจดจำดีขึ้น

Butler et al., (1995) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวข้องกับความจำของเด็กประถม ในต่างประเทศที่ได้มีการสอบถามถึงกิจกรรมที่ได้ทำมาในรอบ 1 วัน และ 1 เดือน ที่ผ่านมาในเด็ก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ให้วาดภาพที่ตนเองได้ทำมาและอีกกลุ่มเป็นเพียงการถามตอบธรรมดา ผลการศึกษาพบว่า เด็กที่ให้เล่าเรื่องโดยการวาดภาพสามารถแสดงรายละเอียดของกิจกรรมที่ได้ทำมา มากกว่าเด็กที่ถามตอบด้วยวาจาเท่านั้น

ทัตไฉน นิธิประทีป (2563) ได้ทำการศึกษาการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะ การอ่านและการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิด VARK และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน โดยจัดห้องเรียนเป็นแบบคละกัน ให้มีนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนระดับต่ำ ปานกลางและสูงอยู่ห้องเดียวกัน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาอังกฤษระหว่างเรียนร้อยละ 87.88 และคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน คิดเป็น ร้อยละ 80.92 แสดงให้เห็นว่าคะแนนเฉลี่ยทั้งระหว่างเรียนและหลังเรียน โดยการใช้แนวคิด แบบ VARK มีประสิทธิภาพทางการเรียนตามเกณฑ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p -value < 0.05)

อาภาภรณ์ศิริ พลรักษา (2561) ได้ทำการการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในพื้นที่จังหวัด ร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมและ เปรียบเทียบความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษหลังได้รับการจัดการเรียนโดยใช้เกม กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 21 คน ของโรงเรียนแห่งหนึ่งในจังหวัด ร้อยเอ็ด เครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 8 แผน แบบทดสอบก่อนเรียน และหลังเรียน จำนวน 30 ข้อ สถิติที่ใช้ในการอธิบายผลการศึกษา คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐานและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Sample) ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิภาพในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีค่า เท่ากับ 0.8427 หรือมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 84.27 และความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ ภาษาอังกฤษโดยใช้เกมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 รวมไปถึงผล การศึกษาของการเรียนรู้ผลของการเรียนทันทีสูงกว่าเมื่อเทียบกับการเรียนผ่านไปแล้ว 14 วัน ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

เสาวธีรวิภา ปลาตะเพียนทอง (2562) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ด้านคำศัพท์และความคงทนโดยใช้เทคนิคช่วยจำร่วมกับสมุดภาพคำศัพท์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านคำศัพท์ของนักเรียนก่อนและหลังการสอนโดยใช้เทคนิคช่วยจำร่วมกับสมุด ภาพคำศัพท์และเพื่อศึกษาความคงทนในการจำคำศัพท์หลังการเรียน กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแห่งหนึ่งของจังหวัดนครปฐม จำนวน 33 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ 1) แบบสำรวจคำศัพท์ที่เหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 2) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคช่วยจำร่วมกับสมุดภาพคำศัพท์ 3) แบบทดสอบประเมินความรู้ คำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียน จำนวน 20 ข้อและใช้วัดความคงทนในการจำคำศัพท์ ผลการศึกษาพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คำศัพท์โดยใช้เทคนิคช่วยจำร่วมกับสมุดภาพ คำศัพท์ของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 2) ความคงทนในการเรียนรู้ คำศัพท์โดยใช้เทคนิคช่วยจำร่วมกับสมุดภาพคำศัพท์ของนักเรียนไม่แตกต่างกันกับการทดสอบ หลังเลิกเรียน

ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์ (2557) ได้ทำการศึกษา เรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อ ความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัย ที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนและพัฒนา รูปแบบ ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 350 คน โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา 2 ชนิด ได้แก่ แบบทดสอบจำนวน 2 ฉบับ คือ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษและแบบทดสอบวัดความรู้พื้นฐานเดิมและ ชนิดที่ 2 แบบมาตราส่วนประมาณค่าระดับ (Rating Scale) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ด้านเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษด้านแรงจูงใจใฝ่รู้สัมฤทธิ์ด้านมโนภาพแห่งตน และด้านพฤติกรรมการสอนของครู ผลวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียน คือ ความรู้พื้นฐานเดิม ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ พฤติกรรมการสอนของครูและเจตคติต่อการอ่านภาษาอังกฤษ ตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อม ได้แก่ แรงจูงใจใฝ่รู้สัมฤทธิ์และมโนภาพแห่งตน

ซารีฟ ลาเต๊ะ และคณะ (2562) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์การสอนเสริมการเรียนรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษและเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การสอนเสริมก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้ชุดเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โรงเรียนบ้านป้อนังกือเปาะ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส เครื่องมือที่ใช้ คือ 1) แผนการสอน 2) แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน 3) ชุดเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านป้อนังกือเปาะ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาชุดเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 70.91/ 74.85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐาน 70/70 ที่ตั้งไว้ 2) คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสอนเสริมนอกเวลาของนักเรียน โดยการใช้ชุดเกมคำศัพท์ ภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนเรียนโดยได้ค่าดัชนีประสิทธิผล ได้เท่ากับ 0.506 มีการพัฒนาขึ้นร้อยละ 50.60 โดยการใช้ชุดเกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ธีมาพร สลุงสุข, ทรงศรี ตุ่นทอง และประทุม ศรีรักษา (2556) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถในการจำคำศัพท์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบกับเกมประกอบ การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก่อนและหลังเรียนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอนและศึกษาเจตคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบการสอนกับเกมประกอบการสอน ผลการศึกษาพบว่า 1) ความสามารถในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงและเกมประกอบการสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

มนัสวี ดวงลอย (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สสำรวจความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ 2) ศึกษาปัญหาและปัจจัยของปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอ คณะบริหารธุรกิจและคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี คณะละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 350 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบทดสอบการอ่านเพื่อความเข้าใจและแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและปัจจัยของปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า 1) นักศึกษาสามารถทำแบบทดสอบการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจได้

ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 1.94 คิดเป็นร้อยละ 38.8 โดยนักศึกษาทำคะแนนในส่วนของการหาค่าอ้างอิงได้มากที่สุดและการหาหัวเรื่องเป็นทักษะที่นักศึกษาทำคะแนนได้น้อยที่สุด 2) นักศึกษามีปัญหาและปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษที่แตกต่างกันในแต่ละคณะ สำหรับปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษพบว่า ปัญหาในด้านคำศัพท์เป็นปัญหาที่พบมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านความเข้าใจด้านไวยากรณ์และด้านประสบการณ์ส่วนตัว ตามลำดับ สำหรับปัจจัยที่พบว่ามีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านการเรียนการสอน ปัจจัยส่วนตัวของนักศึกษาและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางบ้าน ตามลำดับ

การศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนดาราราชวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 การศึกษาค้นคว้ามีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนดาราราชวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษจำนวน 30 คน นักเรียน 205 คนและผู้ปกครอง 205 คน เครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบสำรวจสภาพจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษ แบบสำรวจสภาพทัศนคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนแบบสำรวจสภาพความพึงพอใจของผู้ปกครองและแบบสอบถามปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและการทดสอบไคสแควร์ ผลการศึกษาพบว่า หลักสูตรที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาอังกฤษส่วนใหญ่มาจากหลักสูตรแกนกลาง ครูส่วนใหญ่ใช้ซีดีเป็นสื่อ สื่อส่วนมากซื้อด้วยงบประมาณของโรงเรียน ครูผลิตขึ้นเองและนักเรียนช่วยกันทำ โรงเรียนส่วนมากมีห้องปฏิบัติการภาษาอังกฤษไม่เพียงพอ อุปกรณ์ในห้องปฏิบัติการไม่ครบถ้วนหรือใช้ไม่ได้และไม่เพียงพอ นักเรียนมีทัศนคติต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักเรียนในโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กมีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในเรื่องวิชาภาษาอังกฤษเป็นวิชาที่ทำให้เป็นคนกล้าแสดงออกและการเรียนวิชาภาษาอังกฤษช่วยให้ชีวิตก้าวหน้า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมาก ผู้ปกครองโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีความพึงพอใจการรายงานผลการเรียนของนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัญหาการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่รุนแรงมากที่สุดคือ สื่อการเรียนรู้อังกฤษไม่เพียงพอ ครูมีภาระงานนอกเหนือจากการสอนวิชาภาษาอังกฤษมากเกินไป ระดับรุนแรงมากได้แก่ ครูขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรวิชาภาษาอังกฤษ สื่อไม่เหมาะสมกับเนื้อหาที่สอน ครูใช้ภาษาอังกฤษไม่คล่อง ครูขาดความชำนาญในการสอนและงบประมาณไม่เพียงพอ โรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็กมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรื่องเนื้อหาในหลักสูตรไม่เหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียน ครูใช้ภาษาอังกฤษไม่คล่อง คุณวุฒิครูไม่ตรงเอก ครูใช้ภาษาและสื่อ ความหมายกับนักเรียนไม่ถูกต้องและครูขาดความชำนาญในการสอน

เพ็ญนภา ตลับกลาง (2562) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนและหลังเรียนโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐาน กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2561 โรงเรียนวัดเขียนเขต อำเภอธัญบุรี

จังหวัดปทุมธานี จำนวน 1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย ได้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 42 คน โดยใช้ระยะเวลาในการทดลองเป็นเวลา 3 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ข้อสอบแบบปรนัย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบค่าที่ (t- test) แบบ Dependent Sample ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐานของนักเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi experiment) ที่ทำการศึกษาในนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพ 2) เพื่อเปรียบเทียบทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Sample size)

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 138 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” ที่ยินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยคัดเลือกจากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีจำนวนดังต่อไปนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/1 จำนวน 29 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/2 จำนวน 29 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/3 จำนวน 29 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4/4 จำนวน 31 คน รวมทั้งสิ้น 118 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการสอนโดยใช้เทคนิคการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพ เพื่อพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา จำนวน 4 แผน รวม 8 คาบเรียน คาบละ 40 นาที

ตารางที่ 2 ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัด การเรียนรู้	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	เวลา (1 คาบ/ xx นาที)
1	Xx	Xx
2	Xx	Xx
3	Xx	Xx
4	xx	xx
รวมระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง		xx

2.2 แบบทดสอบวัดระดับความรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษจากคำศัพท์ในหน่วยงาน การเรียนทั้ง 4 บท เพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน จำนวน 12 ข้อ (เป็นตัวแทนของคำศัพท์ในแต่ละบท บทละ 3 คำ จากทั้งหมดจำนวน 4 บท)

2.3 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยการเติมตัวอักษรจากรูปภาพคำศัพท์ ที่กำหนดให้บทละ 10 คำ จำนวน 4 บท รวมคะแนนเต็ม 40 คำ โดยใช้ข้อสอบก่อนเรียนและ หลังเรียนเป็นข้อสอบชุดเดียวกัน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและทดสอบคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

แผนการจัดการเรียนการสอนโดยใช้การเรียนและวาดภาพ จำนวน 4 หน่วยการสอน ใช้เวลาในการสอน 8 คาบ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการสร้างเครื่องมือวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาสาระและมาตรฐานในการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)

2. ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีแนวคิด เทคนิคการจดจำคำศัพท์ ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการต่าง ๆ และความสำคัญของการวาดภาพและการจดจำ

3. วิเคราะห์เนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษโดยกำหนดจากหน่วย การเรียนรู้ที่ระบุไว้ในหนังสือเรียน "Family and Friends 4 (2nd edition) ISBN: 978-0-19-480832-3 ฉบับ xxx ปี xxx เพื่อจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ ด้วยเทคนิคการวาดภาพ ทั้งหมด 4 หน่วยการเรียนรู้ จำนวน 8 คาบ

4. นำเสนอแผนการจัดการเรียนรู้ต่อผู้เชี่ยวชาญ และนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาคำนวณหาค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยพบว่ามีความเที่ยงของแบบทดสอบเท่ากับ 1.00 และดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสมต่อการดำเนินการวิจัย

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าแบบทดสอบมีความเหมาะสมต่อการดำเนินการวิจัย

คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าแบบทดสอบไม่เหมาะสมต่อการดำเนินการวิจัย

จากผลการประเมินความเที่ยงของแบบทดสอบการแบ่งกลุ่มและแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยใช้สูตร IOC ตามแบบประเมินความเที่ยงที่สร้างขึ้น ใช้เกณฑ์ 0.50 ขึ้นไป จะถือว่าเป็นข้อสอบที่ใช้ได้ การวิเคราะห์ความเหมาะสมของแบบทดสอบ พบว่า มีความสอดคล้อง ผู้วิจัยได้ดำเนินการแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้และแบบทดสอบตามข้อเสนอแนะที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำจนได้แบบทดสอบที่มีคุณภาพและมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของงานวิจัยนี้

5. นำข้อสอบที่ผ่านการประเมินประสิทธิภาพสมบูรณ์แล้วมาจัดพิมพ์แบบทดสอบการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพ จำนวน 12 ข้อ สำหรับข้อสอบแบ่งกลุ่มนักเรียนและจำนวน 40 ข้อ สำหรับแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน บทละ 10 ข้อ จำนวน 4 บทนำไปใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการทดลอง

เตรียมเอกสารและสื่อการสอนก่อนเรียน

1.1 กำหนดระยะเวลาในการเรียนโดยใช้รูปแบบการสอนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพ

1.2 ขั้นตอนการทดลอง

1.2.1 อธิบายและชี้แจงขั้นตอนการวิจัย เพื่อทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียน พร้อมทั้งลงนามในเอกสารแบบยินยอมเข้าร่วมโครงการวิจัย (Concent form)

1.2.2 นักเรียนทำแบบทดสอบแบ่งกลุ่มก่อนเริ่มการทดลอง โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบ จำนวน 12 ข้อ เป็นชุดทดสอบแบบเติมคำในช่องว่างที่หายไปให้ถูกต้อง โดยมีรูปภาพประกอบในคำศัพท์แต่ละข้อ

1.2.3 เริ่มดำเนินการทดลองโดยการนำแบบทดสอบก่อนเรียนของบทที่ 1 ให้นักเรียนดำเนินการทำและบันทึกคะแนน เพื่อนำไปเป็นคะแนนก่อนเรียน หลังจากนั้นแจกอุปกรณ์การวาดภาพ คือ กระดานอิเล็กทรอนิกส์ ให้นักเรียนแต่ละคนได้ฝึกวาดภาพตามชุดคำศัพท์ของบทที่ 1 ที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับอาชีพและให้นักเรียนเริ่มวาดภาพและท่องจำคำศัพท์ไปในเวลาเดียวกันและหลังจากที่ได้ฝึกทักษะการจำด้วยการวาดภาพท้ายชั่วโมง กำหนดให้นักเรียนทำข้อสอบหลังเรียนของบทที่ 1 ซึ่งเป็นแบบทดสอบเหมือนกับฉบับก่อนเรียน เพื่อวัดผลการจำคำศัพท์ของนักเรียน ซึ่งในการดำเนินการวิจัยจะต้องทำทั้งหมด 4 บทจนครบตามแผน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1.1 วิเคราะห์ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนโดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 วิเคราะห์ผลคะแนนเฉลี่ยแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนโดยสถิติ t-test dependent

2. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

2.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of congruence: IOC) โดยมีสูตรในการคำนวณดังต่อไปนี้

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความกับลักษณะพฤติกรรม
 ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

2.2.1 ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบทดสอบ โดยใช้สูตรคำนวณดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ยคะแนนของกลุ่มตัวอย่าง
 $\sum x$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 n แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

2.2.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

$$s = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ s แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum x^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลแต่ละตัวยกกำลังสอง
 $(\sum x)^2$ แทน ผลรวมของข้อมูลทั้งหมดยกกำลังสอง
 n แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง หรือจำนวนข้อมูลทั้งหมด

2.2.3 การทดสอบค่าความแตกต่างของคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการทดสอบค่า t (t-test) แบบ Dependent ใช้สูตรในการคำนวณดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2543)

$$t = \frac{\sum d}{\sqrt{\frac{n(\sum d^2) - (\sum d)^2}{n-1}}}$$

โดย t = การตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและคะแนนหลังเรียน

$\sum d$ = ผลรวมความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
แต่ละคน

$\sum d^2$ = ผลรวมความแตกต่างของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน
แต่ละคนยกกำลังสอง

n = จำนวนนักเรียน

2.2.4 วิเคราะห์คะแนนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มจากแบบทดสอบโดยใช้สถิติทดสอบ
เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของสองกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติ t-test (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

จริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

การศึกษาครั้งนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการงานวิจัยในมนุษย์วันที่ 18 เดือนธันวาคม
พ.ศ. 2563 เลขที่โครงการวิจัยเลขที่ HU 087/2563 โดยผู้เข้าร่วมการวิจัยจะต้องลงนามยินยอม
เข้าร่วมการวิจัยโดยตัวนักเรียนเองและได้รับความเห็นชอบจากผู้ปกครอง (ตั้งภาคผนวก ก)

บทที่ 4 ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยฉบับนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 สังกัดโรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” จำนวน 138 คน จากนักเรียนจำนวน 5 ห้อง อันได้แก่ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 4 ห้อง 4/1 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 นักเรียนชั้น ป. 4/2 จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 14.49 นักเรียนชั้น ป. 4/3 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 นักเรียนชั้น ป. 4/4 จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.01 และนักเรียนชั้น ป. 4/5 จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 22.46 จำแนกเป็นนักเรียนเพศชาย จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 47.83 นักเรียนหญิง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 ตามลำดับ

ข้อมูลการทำแบบทดสอบ

1. ข้อมูลการจัดกลุ่มนักเรียน

ผลจากการทำแบบทดสอบ จำนวน 12 ข้อ จากตัวแทนข้อสอบในแต่ละบท บทละ 3 ข้อ ซึ่งได้ทำการแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 มีผลคะแนนทดสอบ 0-5 คะแนน กลุ่มที่ 2 มีผลคะแนน 6-12 คะแนน ผลการวิจัยพบว่า มีนักเรียนที่ได้คะแนนในกลุ่มที่ 1 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 และนักเรียนที่ได้คะแนนในกลุ่มที่ 2 จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 76.09 ตามลำดับ (ตั้งข้อมูลในตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 แสดงผลคะแนนการแบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อเปรียบเทียบผลการศึกษาก่อนและหลังเรียน (N=138)

กลุ่ม	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มที่ 1	33	23.91
กลุ่มที่ 2	105	76.09
รวม	138	100

2. เปรียบเทียบผลจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียน

2.1 การเปรียบเทียบคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนระหว่างกลุ่ม

ผลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 2 ทำคะแนนแบบทดสอบได้คะแนนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างทั้งสองกลุ่ม ผลต่างเฉลี่ยรวมกันทั้ง 4 บท เท่ากับ 0.83 (0.863) ค่า 95%CI เท่ากับ -2.543 - 0.872 ตั้งข้อมูลแสดงในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบคะแนนสอบก่อนเรียนระหว่างกลุ่ม (N=138)

บทที่	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 (n=33)	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2 (n=105)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	t	p
บทที่ 1	8.85	9.03	0.240	0.18	0.4549
บทที่ 2	9.03	9.23	0.264	0.20	0.4535
บทที่ 3	8.45	8.63	0.294	0.17	0.5546
บทที่ 4	8.88	9.16	0.252	0.28	0.2642
รวม 4 บท	35.21	36.04	0.863	0.83	0.3350

หมายเหตุ: t-test (t) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.05 (p -value < 0.05)

2.2 ข้อมูลคะแนนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่ม

จากการทำแบบทดสอบหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 2 ทำแบบทดสอบได้คะแนนสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเมื่อเปรียบเทียบระหว่างทั้งสองกลุ่ม มีผลต่างเฉลี่ยรวมทั้ง 4 บท เท่ากับ 0.844 (0.470) ค่า 95%CI เท่ากับ -1.774 – 0.086 ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบคะแนนสอบหลังเรียนระหว่างกลุ่ม (N = 138)

บทที่	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 1 (n=33)	ค่าเฉลี่ยกลุ่มที่ 2 (n=105)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	t	p
บทที่ 1	9.21	9.39	0.117	0.18	0.3143
บทที่ 2	9.52	9.60	0.127	0.08	0.5066
บทที่ 3	9.12	9.31	0.195	0.19	0.3244
บทที่ 4	9.48	9.60	0.168	0.16	0.4966
รวมทั้ง 4 บท	37.06	37.90	0.470	0.84	0.0748

หมายเหตุ: t-test (t) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่น้อยกว่า 0.05 (p -value < 0.05)

ไม่พบความแตกต่างทางสถิติของคะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่ม

2.3 ข้อมูลคะแนนจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนระหว่างบท

ผลจากการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนทำคะแนนในแบบทดสอบหลังเรียนมีค่าสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียน เมื่อพิจารณาในนักเรียนกลุ่มที่ 1 คะแนนเฉลี่ยของผลการทดสอบหลังเรียนแตกต่างจากก่อนเรียนบทที่ 1 โดยมีค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบของผลคะแนนสอบก่อนและหลังเรียนรวมทั้ง 4 บท เท่ากับ 1.85 (0.966) ค่า 95%CI เท่ากับ -0.081-3.778 และเมื่อพิจารณาผลการทำแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2 พบว่า มีผลการทำแบบทดสอบของข้อสอบหลังเรียนได้คะแนนมากกว่าแบบทดสอบ

ก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเปรียบเทียบคะแนนสอบเฉลี่ยก่อนและหลังเรียนของบทที่ 1 มีค่าเท่ากับ 0.36 (0.144) ค่า 95%CI เท่ากับ 0.078-0.645 ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (p -value) 0.0126 บทที่ 2 เท่ากับ 0.37 (0.143) ค่า 95%CI เท่ากับ 0.089 - 0.653, p -value = 0.0101 บทที่ 3 เท่ากับ 0.69 (0.167) ค่า 95%CI เท่ากับ 0.356 - 1.016, p -value = 0.0001 บทที่ 4 เท่ากับ 0.44 (0.136) ค่า 95%CI เท่ากับ 0.170 - 0.706, p -value = 0.0015 ตามลำดับ ดังข้อมูลแสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่างบท (N=138)

	ค่าเฉลี่ย ก่อนเรียน	ค่าเฉลี่ย หลังเรียน	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)	t	p
กลุ่มที่ 1 (33)					
บทที่ 1	8.85	9.21	0.271	0.36	0.1850
บทที่ 2	9.03	9.52	0.256	0.48	0.0628
บทที่ 3	8.45	9.12	0.336	0.67	0.0520
บทที่ 4	8.88	9.48	0.328	0.61	0.0694
รวม 4 บท	35.21	37.06	0.966	1.85	0.0602
กลุ่มที่ 2 (105)					
บทที่ 1	9.03	9.39	0.144	0.36	0.0126*
บทที่ 2	9.23	9.60	0.143	0.37	0.0101*
บทที่ 3	8.63	9.31	0.167	0.69	0.0001*
บทที่ 4	9.16	9.60	0.136	0.44	0.0015 *
รวม 4 บท	36.05	37.90	0.460	1.85	0.0001*

*ค่าเฉลี่ย (t-test) ของคะแนนก่อนเปรียบเทียบกับหลังเรียนมีความแตกต่างกันมีระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p < 0.05$

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการศึกษา

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษา เรื่อง การพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยมีประชากรทั้งหมดเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 138 คน จากทั้งหมด 4 ห้องเรียน อันได้แก่ ป. 4/1 ป. 4/2 ป. 4/3 ป. 4/4 และ ป. 4/5 ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบในการแบ่งกลุ่มเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยการวาดภาพนั้น มีนักเรียนที่ทำคะแนนได้น้อยกว่า 5 คะแนน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 23.91 และนักเรียนจำนวน 105 คน ที่ทำคะแนนทดสอบแบ่งกลุ่มได้ตั้งแต่ 5 คะแนนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 76.09 จากการทดสอบก่อนเรียนโดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบจำนวน 4 บท บทละ 10 ข้อ พบว่า บทที่ 1 นักเรียนทำคะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 8.99 (1.20), บทที่ 2 เท่ากับ 9.18 (1.31), บทที่ 3 เท่ากับ 8.58 (1.47) และบทที่ 4 เท่ากับ 9.09 (1.27) มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 35.85 (4.33) หลังจากให้นักเรียนได้เริ่มมีการเรียนและท่องจำคำศัพท์โดยการวาดภาพแล้วนั้น ครูจึงได้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนซึ่งเป็นแบบทดสอบชุดเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียนทั้ง 4 บท พบว่านักเรียนมีคะแนนการทำแบบทดสอบหลังเรียนในบทที่ 1 คะแนนเฉลี่ยได้เท่ากับ 9.35 (0.89) บทที่ 2 เท่ากับ 9.57 (0.64) บทที่ 3 เท่ากับ 9.27 (0.98) และบทที่ 4 ได้เท่ากับ 9.57 (0.84) มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 37.70 (2.38) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาคะแนนจากการทำแบบทดสอบทั้งก่อนและหลังเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบก่อนเรียนในบทที่ 1 เท่ากับ 8.85 (0.235) บทที่ 2 ได้เท่ากับ 9.03 (0.232) บทที่ 3 ได้เท่ากับ 8.45 (0.298) และบทที่ 4 ได้เท่ากับ 8.88 (0.274) มีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 35.21 (0.890) และเมื่อพิจารณาที่คะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยในบทที่ 1 เท่ากับ 9.39 (0.89) บทที่ 2 เท่ากับ 9.60 (0.063) บทที่ 3 เท่ากับ 9.31 (0.098) บทที่ 4 เท่ากับ 9.60 (0.076) และมีคะแนนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 37.90 (0.236) ซึ่งจากการทดสอบทางสถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ Student t-test พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลการศึกษาสามารถชี้ให้เห็นว่ามีปัจจัยหลายอย่างที่ส่งผลต่อการทำคะแนนในระหว่างแบ่งกลุ่ม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนยังไม่เคยได้รับการสอนจากครูมาก่อน แต่ก็อาจเกิดจากการรับรู้ภายนอกห้องเรียนที่นักเรียนเคยพบเห็นคำศัพท์เหล่านี้มาก่อน เช่น การดูข่าวในโทรทัศน์ การศึกษาหรือการค้นคว้าข้อมูลทางเว็บไซต์หรืออินเทอร์เน็ตที่อาจจะไม่ได้เกี่ยวเนื่องกับการเรียนแต่มีคำศัพท์เหล่านี้ในชีวิตประจำวันได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่านักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีการพัฒนาทักษะการจำ คำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยการวาดภาพมากขึ้นอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นความสำคัญของการท่องจำ โดยใช้การวาดภาพ เพราะเป็นการทวนซ้ำความรู้ที่ช่วยกระตุ้นความสามารถในการจดจำได้อย่างดียิ่ง

หลังจากที่นักเรียนได้ฝึกการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งหมดตามที่เรียนในหลักสูตรวิชา ภาษาอังกฤษ จากหนังสือ Family and Friends 4 (2nd edition) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วนั้น เมื่อนำคะแนนการทดสอบก่อนและหลังเรียนมาเปรียบเทียบกัน พบว่า คะแนนของนักเรียนกลุ่มที่ 2 ในการทำแบบทดสอบหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (p - value < 0.05) โดยคะแนนเฉลี่ยผลต่างของการทดสอบหลังเรียนในบทที่ 1 มีคะแนนสูงกว่าคะแนนแบบทดสอบ ก่อนเรียนเท่ากับ 0.36 (0.144); 95%CI: 0.078 – 0.645, $p=0.013$ คะแนนเฉลี่ยผลต่างของการทดสอบหลังเรียนในบทที่ 2 มีคะแนนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0.37 (0.143); 95%CI: 0.089 - 0.653, $p = 0.010$ คะแนนเฉลี่ยผลต่างของการทดสอบหลังเรียนในบทที่ 3 มีคะแนนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0.69 (0.167); 95%CI: 0.356 – 1.016, $p < 0.001$ คะแนนเฉลี่ยผลต่างของการทดสอบหลังเรียนในบทที่ 4 มีคะแนนสูงกว่าแบบทดสอบก่อนเรียนเท่ากับ 0.44 (0.136); 95%CI: 0.170 -0.706, $p = 0.002$ และคะแนนรวมของการทำแบบทดสอบหลังเรียน ทั้ง 4 บท มีคะแนนสูงกว่าแบบทดสอบหลังเรียนเท่ากับ 1.85 (0.460); 95%CI: 0.949 -2.765, $p < 0.001$ ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าการฝึกให้นักเรียนได้ท่องจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยการวาดภาพไปด้วยเพิ่มเติมจากการท่องจำปากเปล่าเพียงอย่างเดียวนั้นสามารถช่วยให้นักเรียน มีการจดจำคำศัพท์ได้ดีขึ้น สอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านที่ชี้ให้เห็นเช่นเดียวกันว่าการท่องจำ ปากเปล่านั้นส่งผลต่อการจดจำคำศัพท์ได้น้อยกว่า ดังผลการศึกษาของพระสิทธิศักดิ์ พรหมสิทธิ์ และคณะ (2564) ที่ใช้การร้องเพลงเป็นกิจกรรมเสริมให้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเพิ่ม ทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และทำแบบทดสอบหลังเรียน ผลการศึกษา พบว่านักเรียนมีคะแนนแบบทดสอบหลังเรียนเพิ่มขึ้นทันที อยู่ระดับนัยสำคัญเท่ากับ 0.01 ($p < 0.05$) และยังสอดคล้องกับการศึกษาของธีรวิภา ปลายตะเพียนทอง (2562) ที่ศึกษาเกี่ยวกับความคงทน การจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้การเรียนการสอนปกติ ร่วมกับการจัดทำสมุดภาพและเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่ม ตัวอย่างมีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และเป็นการพัฒนาต่อยอดสำหรับครูผู้สอนภาษาอังกฤษ ควรเน้นให้ผู้เรียนมีการลงมือปฏิบัติไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม สำหรับการวาดภาพนั้นก็ก็เป็นเครื่องมือ หนึ่งที่จะสามารถช่วยให้นักเรียนมีการจดจำคำศัพท์ได้ดีขึ้นและนอกเหนือจากนี้ ควรมีการนำเทคนิค การวาดภาพไปใช้ร่วมกับการจำคำศัพท์ของนักเรียนในชั้นอื่น ๆ ต่อไป โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กนักเรียน ประถมเนื่องจากเป็นนักเรียนกลุ่มที่มีสมาธิในการจดจำคำศัพท์จากการเรียนจาก ครูผู้สอนช่วงเวลา สั้น ๆ หากมีการศึกษาในกลุ่มเด็กประถมอาจจะทำให้เห็นถึงการพัฒนาการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ

จากการวาดภาพที่ชัดเจนมากขึ้นของแต่ละช่วงชั้นและจะสามารถเลือกใช้การวาดภาพที่เหมาะสม
ต่อนักเรียนได้อีกด้วย

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์
ครุสภาลาดพร้าว.
- จินตนา อุณอนันต์. (2563). *การพัฒนาทักษะความรู้และความจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของโรงเรียน
ในเครืออัสสัมชัญ โดยการใช้การปฏิบัติการท่องคำศัพท์ภาษาอังกฤษและการเขียนคำศัพท์
ภาษาอังกฤษตามคำบอก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 ปีการศึกษา 2551*
โรงเรียนवासูเทวี เขตบางคอแหลมกรุงเทพมหานคร. เข้าถึงได้จาก https://xn-12c9c2aifg4be5a8bub0b5l.blogspot.com/2012/08/blog-post_11.html.
- จุฑาภรณ์ ปุณณะตุง. (2557). *การพัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการสะกดคำ
(orthography) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนบ้านตูมวิทยาการ.
วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี, 14(2), 137-145.*
- จุฬินทิพา นพคุณ. (2564). *การสะท้อนความคิดผ่านสมุดบันทึกภาพของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา
ปฐมวัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต. วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 14(3), 307-322.*
- ชัยวัฒน์ บวรวัฒนเศรษฐ์. (2557). *ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อความสามารถในการอ่าน
ภาษาอังกฤษ เพื่อความเข้าใจของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารวิชาการ
มทร. สุวรรณภูมิ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์) ว.มทรส., 2(2), 183-192.*
- ซารีฟ ลาเต๊ะ, มาเรียม ดาโอ๊ะ, ฟาอิชะห์ เจ๊ะโซ๊ะ, วาณิดา มาหะมะ, ตัสนีม เจะและเดซดนัย จุ้ยชุม.
(2562). *ผลสัมฤทธิ์การสอนเสริมการเรียนรู้ด้านคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านปอิ่งกือเปาะ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส
โดยการใช้ชุดเกมคำศัพท์ ภาษาอังกฤษ. ในการประชุมวิชาการด้านมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ระดับชาติ ครั้งที่ 2 “มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นวัตกรรมสร้างสรรค์
สังคม” วันที่ 5-6 สิงหาคม 2562 ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา วันที่ 5
ธันวาคม พ.ศ. 2550.*
- ธีร์วรา ปลาตะเพียนทอง. (2562). *การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านคำศัพท์และความคงทน
โดยใช้เทคนิคช่วยจำร่วมกับสมุดภาพ คำศัพท์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
โรงเรียนอนุบาลนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอน
ภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.*
- ประสิทธิ์ศักดิ์ พรหมสิทธิ์, สุรพงษ์ คงสัตย์, ประพันธ์ นิกกระโทก, จำรงค์ ปุผลาและยุทธนา
พูนเกิดมะเริง. (2564). *ประสิทธิผลของกิจกรรมเพลงภาษาอังกฤษต่อการเรียนรู้
และความคงทนของคำศัพท์และความสามารถด้านการพูดของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 5 โรงเรียนบ้านระกาย อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. Journal of Roi Kaensam
Academi, 6(12), 224-238.*
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2554). *การสร้างและพัฒนาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.

- ปิยนุช อุดมเกียรติสกุล. (2559). กลยุทธ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนเอกชนจังหวัดปทุมธานี ในการประชุมวิชาการและเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 5 ก้าวสู่ศตวรรษที่ 2: บูรณาการงานวิจัย ใช้อัจฉริยภาพผู้เรียน
วันที่ 17 มิถุนายน พ.ศ. 2559 ณ มหาวิทยาลัยนครราชสีมา อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- ปัญญาลักษณ์ ถวาย. (2560). รายงานการวิจัย การศึกษาผลสัมฤทธิ์และความคงทนในการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี เขตธนบุรี กรุงเทพมหานครที่เรียนโดยใช้เกมคำศัพท์ภาษาอังกฤษ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
- เพ็ญนภา ตลับกลาง. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้วิธีสอนกิจกรรมเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดเขยีนเขต. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มนัสวี ดวงลอย. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อปัญหาในการอ่านภาษาอังกฤษของนักศึกษาของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี, 3(1), 2350-9732.
- มณฑนา เรืองสกุลราช, กาญจนา รัตนปรีดานันต์, จุฑามาศ พงษ์ข้างอยู่, และคณะ. (2559). ผลของสื่อที่มีต่อความจำของนิสิต คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์. เวชสารวิทยาศาสตร์การแพทย์ มศว, 1-10.
- ทัศน์ไช นิธิประณีป. (2563). ผลการใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านและคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้แนวคิด VARK สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทิพาชา นวลหลง, ยงยุทธ์ อินทจักร์, และสุกัญญา รุจิเมธาภาส. (2560). สภาพและปัญหาในการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 เครือข่ายกลุ่มโรงเรียนดาราราชวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 1. รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและระดับนานาชาติ (Proceedings) เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15.
- ธีมาพร สลุงสุข, ทรงศรี ตุ่นทอง, และประทุม ศรีรักษา. (2556). การเปรียบเทียบความสามารถในการจำคำศัพท์และเจตคติต่อการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เพลงประกอบกับเกมประกอบ. Graduate Research Conference. Khon Kaen University. 1412-1417
- วีธีร์วรา ปลาตะเพียนทอง. (2562). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ด้านคำศัพท์และความคงทนโดยใช้เทคนิคช่วยจำร่วมกับสมุดภาพ คำศัพท์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลนครปฐม. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยศิลปากร.

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่21*. กรุงเทพฯ: บริษัทสถาตา
พับบลิเคชั่น จำกัด.
- ลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร. (2562). *รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง สื่อนำรู้
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนกุกระดังวิทยาคม อำเภอกุกระดัง จังหวัดเลย*
เลย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (เลย-หนองบัวลำภู) เขต19.
- สมบัติ คชสิทธิ์, จันทน์ อินทรสุดและธนกร สุวรรณพฤติ. (2560). การจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ
ให้กับผู้เรียนยุค THAILAND 4.0. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์)*, 7(2), 175-186.
- อาภรณ์ศิริ พลรักษา. (2561). *การพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้คำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เกม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชุมชนเชียงใหม่พัฒนา อำเภอโพธิ์ชัย
จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาอังกฤษศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏมหาสารคาม.*
- อรรชนิดา หวานคง. (2559). การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในศตวรรษที่ 21. *วารสาร
สถาบันวิจัยญาณสงวร*, 7(2), 303-314.
- Butler, S., Gross, J., & Hayne, H. (1995). The Effect of Drawing on Memory Performance
in Young Children. *Developmental Psychology*, 31(4), 597-608.
- Krathwohl, D.R. (2002). A Revision of Bloom's Taxonomy: An Overview. *Theory into
Practice*, 41, 212-218.
- Krashen, S. (1982). Principles and Practice in Second Language Acquisition. Pergamon
Press. *Open Journal of Modern Linguistics*, 11(5).
- Pawapatcharandom, R. (2007). *An investigation of Thai students' English language
problems and their learning strategies in the international program at
Mahidol University*. (Master's case study, King Mongkut's Institute of
Technology North Bangkok)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมการวิจัย

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับผู้ปกครอง) (Participant Information Sheet)

รหัสโครงการวิจัย: HU ๐๘๗/ ๒๕๖๓

โครงการวิจัยเรื่อง: การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา
เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ข้าพเจ้า จำสิบเอก กรกฎ กิตติภูมิภักดี ตำแหน่งอาจารย์ หน่วยงาน โรงเรียนสาธิตพิบูลบำเพ็ญ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ก่อนที่ท่านจะตกลงเข้าร่วมการวิจัย ขอเรียนให้ท่านทราบรายละเอียดของโครงการวิจัย ดังนี้

โครงการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพและเพื่อเปรียบเทียบทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ โดยใช้เทคนิคการวาดภาพก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 1/2564

โดยอาสาสมัครจะได้รับการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในรูปแบบของการวาดภาพและการสื่อสารด้วยภาพเพื่อให้เกิดการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษ อาสาสมัครจะได้ทำแบบทดสอบคำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากการใช้เทคนิคการวาดภาพการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของอาสาสมัคร ทั้งนี้กิจกรรมทั้งหมดคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2564 ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย 1 ภาคการศึกษา (ปีการศึกษา 1/2564)

การเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ไม่มีความเสี่ยงใด ๆ ที่อาจเกิดอันตรายต่อชีวิต ร่างกาย จิตใจ ชื่อเสียง เสรีภาพ หรือทรัพย์สินของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ประโยชน์ที่อาสาสมัครจะได้รับจากการเข้าโครงการวิจัยครั้งนี้ คือ ได้มีการพัฒนาทักษะด้านการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งจากชั้นเรียนและจากชีวิตประจำวัน รวมถึงได้ฝึกทักษะในการวาดภาพและมีความเพลิดเพลินในการเรียนภาษาอังกฤษ

การเข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นไปด้วยความสมัครใจ อาสาสมัครมีสิทธิปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ และสามารถถอนตัวออกจากการเป็นอาสาสมัครได้ทุกเมื่อโดยการปฏิเสธหรือถอนตัวของอาสาสมัครจะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิประการใด ๆ ที่อาสาสมัครจะพึงได้รับรวมถึงไม่มีผลต่อผลการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษ เนื่องจากไม่ได้นำมาคิดในการคำนวณคะแนนและเกรดของรายวิชาเป็นไปโดยสมัครใจ

ข้อมูลต่าง ๆ ของอาสาสมัคร ผู้วิจัยจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ การเผยแพร่ผลการวิจัยจะกระทำในภาพรวม โดยผู้วิจัยจะไม่นำข้อมูลส่วนบุคคลของอาสาสมัครออกเปิดเผยไม่ว่าในทางใด ๆ เว้นแต่อาสาสมัครจะยินยอมให้เปิดเผยข้อมูลดังกล่าวโดยได้อนุญาตไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยข้อมูลวิจัยจะถูกเก็บไว้เป็นระยะเวลา 1 ปี ก่อนจะถูกนำไปทำลาย

หากท่านมีคำถามหรือข้อสงสัยประการใดสามารถติดต่อข้าพเจ้า จำสืบเอกสารกฎ กิตติภูมิภักดี หน่วยงาน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา โทรศัพท์มือถือหมายเลข 089-429-4299 ข้าพเจ้ายินดีตอบคำถามและข้อสงสัยของท่านทุกเมื่อ หากผู้วิจัยไม่ปฏิบัติตามที่ได้ ชี้แจงไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย สามารถแจ้งมายังคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา กองบริหารการวิจัยและนวัตกรรม หมายเลขโทรศัพท์ 038-102620” ในตอนท้ายของเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

เมื่อท่านพิจารณาแล้วเห็นสมควรเข้าร่วมในการวิจัยนี้ ขอความกรุณาลงนามในเอกสาร แสดงความยินยอมร่วมโครงการที่แนบมาด้วยและขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (สำหรับอาสาสมัคร) (Participant Information Sheet)

รหัสโครงการวิจัย : HU 087/2563

โครงการวิจัยเรื่อง: การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

เรียน ผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย

ข้าพเจ้า จำสิบเอก กรกฎ กิตติภูมิภักดี ตำแหน่งอาจารย์ หน่วยงาน โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ขอเรียนเชิญท่านเข้าร่วมโครงการวิจัย การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา ก่อนที่ท่านจะตกลงเข้าร่วมโครงการวิจัย ขอเรียนให้ท่านทราบรายละเอียดของโครงการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ คือ เพื่อพัฒนาทักษะการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเทคนิคการวาดภาพ และเพื่อเปรียบเทียบทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพก่อนเรียน และหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 1/2564

โดยอาสาสมัครจะได้รับการสอนในรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในรูปแบบของการวาดภาพและการสื่อสารด้วยภาพ อาสาสมัครจะได้ทำแบบทดสอบคำศัพท์ภาษาอังกฤษก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน หลังจากการใช้เทคนิคการวาดภาพการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษของอาสาสมัคร กิจกรรมทั้งหมดคาดว่าจะแล้วเสร็จในเดือนกรกฎาคม 2564 ระยะเวลาการดำเนินการวิจัย 1 ภาคการศึกษา (ปีการศึกษา 1/2564)

การเข้าร่วมโครงการวิจัยครั้งนี้ไม่มีความเสี่ยงใด ๆ ต่ออาสาสมัครและประโยชน์ที่อาสาสมัครจะได้รับ คือ ได้มีการพัฒนาทักษะด้านการจดจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษทั้งจากชั้นเรียน และจากชีวิตประจำวัน รวมถึงได้ฝึกทักษะในการวาดภาพและมีความเพลิดเพลินในการเรียนภาษาอังกฤษ

การเข้าร่วมโครงการวิจัยในครั้งนี้ เป็นไปด้วยความสมัครใจ อาสาสมัครมีสิทธิปฏิเสธการเข้าร่วมโครงการวิจัยได้ และสามารถถอนตัวออกจากการเป็นอาสาสมัครได้ทุกเมื่อโดยการปฏิเสธหรือถอนตัวของอาสาสมัครจะไม่มีผลกระทบต่อสิทธิประการใด ๆ ที่อาสาสมัครจะพึงได้รับรวมถึงไม่มีผลต่อผลการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษเนื่องจากไม่ได้นำมาคิดในการคำนวณคะแนนและเกรดของรายวิชาเป็นไปโดยสมัครใจ

เมื่อท่านพิจารณาแล้วเห็นสมควรเข้าร่วมในการวิจัยนี้ ขอความกรุณาลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมร่วมโครงการที่แนบมาด้วย และขอขอบพระคุณในความร่วมมือของท่านมา ณ ที่นี้

**เอกสารแสดงความยินยอม
ของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย (Consent Form)
(สำหรับผู้ที่มียายุตั้งแต่ 7 ปี แต่ไม่ถึง 12 ปี)**

รหัสโครงการวิจัย: .....

(สำนักงานคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมในมนุษย์ มหาวิทยาลัยบูรพา เป็นผู้ออกรหัสโครงการวิจัย)

โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการจำคำศัพท์ภาษาอังกฤษโดยใช้เทคนิคการวาดภาพ (Drawing)
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” มหาวิทยาลัยบูรพา

ให้คำยินยอม วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะลงชื่อในเอกสารแสดงความยินยอมของผู้เข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ ข้าพเจ้าได้รับการอธิบายถึงวัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย วิธีการวิจัยและรายละเอียดต่าง ๆ ตามที่ระบุในเอกสารข้อมูลสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ให้ไว้แก่ข้าพเจ้า และข้าพเจ้าเข้าใจคำอธิบายดังกล่าวครบถ้วนเป็นอย่างดีแล้ว และผู้วิจัยรับรองว่าจะตอบคำถามต่าง ๆ ที่ข้าพเจ้าสงสัยเกี่ยวกับการวิจัยนี้ด้วยความเต็มใจ และไม่ปิดบังซ่อนเร้นจนข้าพเจ้าพอใจ

ก่อนที่ข้าพเจ้าจะเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ด้วยความสมัครใจและมีสิทธิที่จะบอกเลิกการเข้าร่วมโครงการวิจัยนี้ เมื่อใดก็ได้ การบอกเลิกการเข้าร่วมการวิจัยนั้นไม่มีผลกระทบต่อผลการเรียนการสอนหรือผลการเรียนที่ข้าพเจ้าจะพึงได้รับต่อไป

ผู้วิจัยรับรองว่าจะเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวข้าพเจ้าเป็นความลับ จะเปิดเผยได้เฉพาะในส่วนที่เป็นสรุปผลการวิจัย การเปิดเผยข้อมูลของข้าพเจ้าต่อหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องต้องได้รับอนุญาตจากข้าพเจ้า

ข้าพเจ้าได้อ่านข้อความข้างต้นแล้วมีความเข้าใจดีทุกประการ และได้ลงนามในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม .....ผู้ยินยอม
(.....)

ข้าพเจ้า ..... บิดา/มารดาหรือผู้ปกครอง
ยินยอมให้..... เข้าร่วม
โครงการวิจัยนี้

กรณีที่ข้าพเจ้าไม่สามารถอ่านหรือเขียนหนังสือได้ ผู้วิจัยได้อ่านข้อความในเอกสารแสดงความยินยอมให้แก่ข้าพเจ้าฟังจนเข้าใจดีแล้ว ข้าพเจ้าจึงลงนามหรือประทับลายนิ้วหัวแม่มือของข้าพเจ้าในเอกสารแสดงความยินยอมนี้ด้วยความเต็มใจ

ลงนาม .....

(.....)

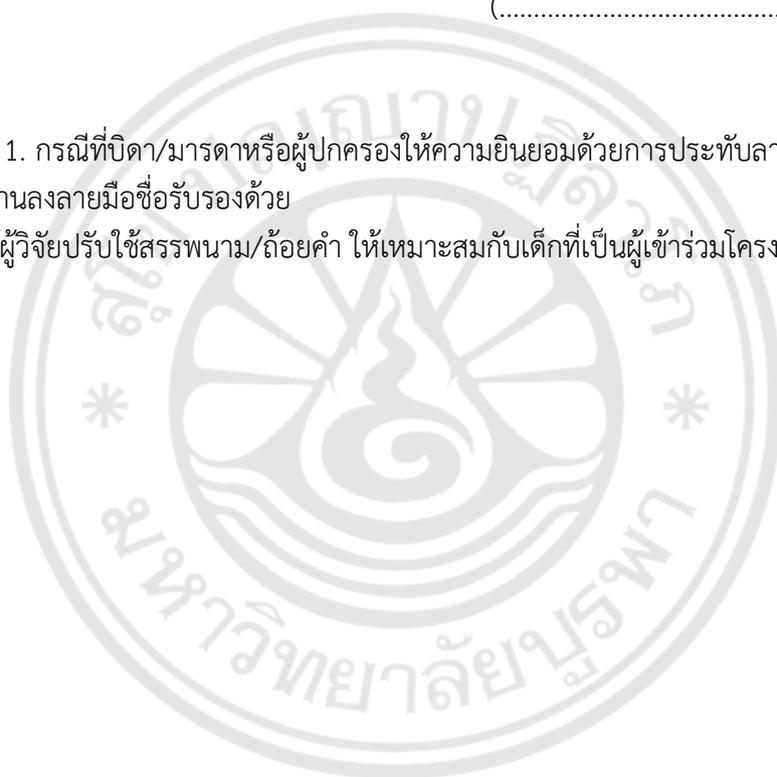
บิดา/มารดาหรือผู้ปกครอง

ลงนาม.....พยาน

(.....)

หมายเหตุ 1. กรณีที่บิดา/มารดาหรือผู้ปกครองให้ความยินยอมด้วยการประทับลายนิ้วหัวแม่มือขอให้มียานลงลายมือชื่อรับรองด้วย

2. ขอให้ผู้วิจัยปรับใช้สรรพนาม/ถ้อยคำ ให้เหมาะสมกับเด็กที่เข้าร่วมโครงการวิจัย

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ชื่อ-สกุล จำสืบเอกกรกฎ กิตติภูมิภักดี กลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาต่างประเทศ ระดับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 รหัส อ14101 วิชา ภาษาอังกฤษพื้นฐาน
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง Health matters (1) ภาคเรียน/ปีการศึกษา 1/2564

มาตรฐาน/ตัวชี้วัด

- ต 1.1 ป.4/2 อ่านออกเสียงคำ สะกดคำ อ่านกลุ่มคำ ประโยค ข้อความง่าย ๆ และบทพูดเข้าจังหวะ
- ต 1.2 ป.4/1 พูด เขียนตอบโต้ในการสื่อสารระหว่างพูด
- ต 1.2 ป.4/3 พูด เขียนแสดงความต้องการของตนเอง และขอความช่วยเหลือในสถานการณ์ง่าย ๆ
- ต 1.2 ป.4/5 พูดแสดงความรู้สึกร่วมของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ใกล้ตัว และกิจกรรมต่าง ๆ ตามแบบที่ฟัง

จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนเรียนรู้ที่จะพูดถึงปัญหาสุขภาพซึ่งรวมถึง
1. การบอกปัญหาสุขภาพ
  2. การถามอาการของผู้อื่น
  3. การปฏิเสธคำเชิญและบอกเหตุผล

สาระสำคัญ/ ความคิดรวบยอด

สาระการเรียนรู้

รูปภาพแสดงรูปเด็กเล่นเกม 'doctor and patient'

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

- ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา
- ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้
- อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (รูปแบบการสอน/ วิธีสอน)

ชั่วโมงที่ 1

Warm up

1. ครูพูดว่า Open your books at page 68 and 69, please. จากนั้นครูถามนักเรียนว่า What can you see? (A girl and a boy. They're playing a game of 'doctor and patient'.) ครูแสดงภาพคนไข้และหูฟังของแพทย์ จากนั้นถามว่า What is Unit 6 about? ครูให้นักเรียนเดาและอ่านหัวข้อของหน่วยการเรียนรู้และตรวจสอบความเข้าใจ

2. ครูถามนักเรียนว่านักเรียนไปหาหมอบ่อยแค่ไหน และพวกเขาารู้สึกอย่างไร ครูสอนคำศัพท์ใหม่ (surgery, clinic, back, bone, muscle, move, เป็นต้น)

3. ครูให้นักเรียนจับคู่หรือจับกลุ่มพูดเกี่ยวกับรูปเพิ่มเติม โดยใช้รูปประโยค I can see ..., I like the ... and I think it's/they're ...

การวัดและประเมินผล (ด้านความรู้, ด้านกระบวนการ, ด้านคุณลักษณะ)

รายการ	วิธีวัด/ เครื่องมือ	เกณฑ์การวัด
ด้านความรู้ Knowledge	1. ตรวจสอบแบบฝึกหัด 2. ตรวจสอบแบบทดสอบ	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 70 %
ด้านกระบวนการ Performance	1. แบบประเมินการอ่านออกเสียง/การสนทนา 2. แบบประเมินผลงาน/ชิ้นงาน	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 70 %
ด้านคุณลักษณะ Affective	1. แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์	ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 70 %

สื่อ/ อุปกรณ์/ แหล่งเรียนรู้

- หนังสือ Guess What 4
- แบบฝึกหัด Guess What ๔

บันทึกหลังจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ผลการจัดการเรียนรู้, ปัญหา/ อุปสรรค, แนวทางแก้ไข)

เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้

ลงชื่อ จ่าสิบเอกกรกฎ...กิตติภูมิภักดี อาจารย์ผู้สอน

...../...../.....

ความเห็นหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

.....
.....

ลงชื่อ.....หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้

...../...../.....

อนุมัติให้ใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

ไม่อนุมัติ เนื่องจาก.....

ความเห็นเพิ่มเติม

.....
 .....

ลงชื่อ.....ฝ่ายวิชาการ

...../...../.....

แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน บทที่ 1

แบบทดสอบวัดความรู้เพื่อแบ่งกลุ่มอาสาสมัคร

งเติมคำศัพท์ในช่องว่างให้ถูกต้อง

1. t _ _ c _ er

2. d _ n _ i _ _

3. s _ n _ er

4. _ ar _ c _ e

5. h _ a _ a _ h _

6. _ a _ ka _ he

7. r _ un _ a _ o _ t

8. _ u _ nri _ _ t

9. t _ a _ ficl _ g _ t

10. ro _ k _ t

11. a _ i _ n

12. sp _ ce _ h _ p

แบบทดสอบก่อนเรียน บทที่ 2

จงเติมคำศัพท์ในช่องว่างให้ถูกต้อง จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1. c_ld

6. _a_ka_he

2. st_m_c_ac_e

7. h_a_a_h_

3. s_e th_a_

8. _o_gh

4. _ar_c_e

9. t_m_er_t_r_

5. t__t_a_he

10. v_mm_t

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

แบบทดสอบก่อนเรียน บทที่ 3

จดศัพท์ภาพในช่องว่างให้ถูกต้อง จำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1. t _ _ n l _ f _

6. t _ a _ f i c l _ g _ t

2. _ u _ n r i _ _ t

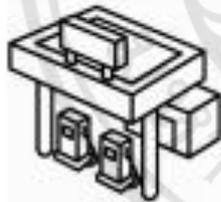
7. _ r a _ f i _ j _ m

3. g _ s _ r a _ g h t _ n

8. z _ b r _ c _ s _ i _ g

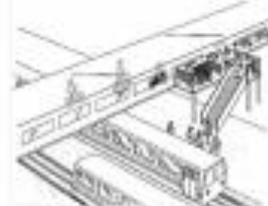
4. _ _ t r _ l s _ a t _ o _

9. _ a k _ a _ - t u _ n

5. r _ u n _ a _ o _ t

10. o _ e r _ r o _ s _ n _

แบบทดสอบก่อนเรียน บทที่ 4

จงเติมคำศัพท์ในช่องว่างให้ถูกต้องจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1. sp_ce_h_p

6. _s_ro_aut

2. r__d

7. s_n

3. _t_r

8. ro_k_t

4. a_li_n

9. _ag__ine

5. s_t_ll_te

10. _tr_w

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 1

จงเติมคำศัพท์ในช่องว่างให้ถูกต้องจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1. fi__er__an

6. __u__e

2. f__g__ta__t__nd__nt

7. en__i__er

3. d__n__i__

8. t__c__er

4. __u__n__s__an

9. d__ct__r

5. s__n__er

10. __ol__c__ma__

แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 2

จงเติมคำศัพท์ในช่องว่างให้ถูกต้องจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1. c_ld

6. _a_ka_he

2. st_m_c_ac_e

7. h_a_a_h_

3. s_e th_a

8. _o_gh

4. _ar_c_e

9. t_m_er_t_r_

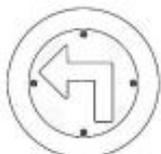
5. t_t_a_he

10. v_mm_t

แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 3

จงเติมคำศัพท์ในช่องว่างให้ถูกต้องจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1. t _ _ n l _ f _

6. t _ a _ f i c l _ g _ t

2. _ u _ n r i _ _ t

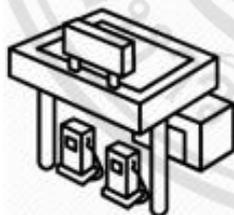
7. _ r a _ f i _ j _ m

3. g _ s _ r a _ g h t _ n

8. z _ b r _ c _ s _ i _ g

4. _ _ t r _ l s _ a t _ o _

9. _ a k _ a _ - t u _ n

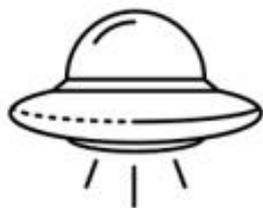
5. r _ u n _ a _ o _ t

10. o _ e r _ r o _ s _ n _

แบบทดสอบหลังเรียน บทที่ 4

จงเติมคำศัพท์ในช่องว่างให้ออกเสียงจำนวน 10 ข้อ 10 คะแนน

1. sp_ce_h_p

6. _s_ro_aut

2. r__d

7. s_n

3. _t_r

8. ro_k_t

4. a_i_n

9. _ag__ine

5. s_ t_ ll_ te

10. _tr_w

ชื่อ-สกุล ..... เลขที่ ..... ชั้น .....

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	จำสืบเอกกรกฎ กิตติภูมิภักดี
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 21 กรกฎาคม พ.ศ. 2529
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2553	การศึกษาระดับบัณฑิต (การสอนภาษาอังกฤษ) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2553 - 2554	ตำแหน่งนักวิทยาศาสตร์สัมพันธ์ สังกัดคณะพยาบาล มหาวิทยาลัยบูรพา
พ.ศ. 2554 - ปัจจุบัน	ตำแหน่งอาจารย์ โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา
สาขาที่เชี่ยวชาญ	การสอนภาษาอังกฤษ
สถานที่ติดต่อ	โรงเรียนสาธิต “พิบูลบำเพ็ญ” โทรศัพท์ที่ทำงาน 038-1022255 มือถือ 089-4294299 E-mail Address: korakod@buu.ac.th